

NOVICI
Moravče

OBČINA MORAVČE
1251 MORAVČE, TRG SVOBODE 4

Poština plačana pri pošti
1251 Moravče "a"

Knjižnica Domžale
Ljubljanska 58

1230 Domžale

Maj 2003, Letnik IV, številka 5

Lipa v Mošeniku

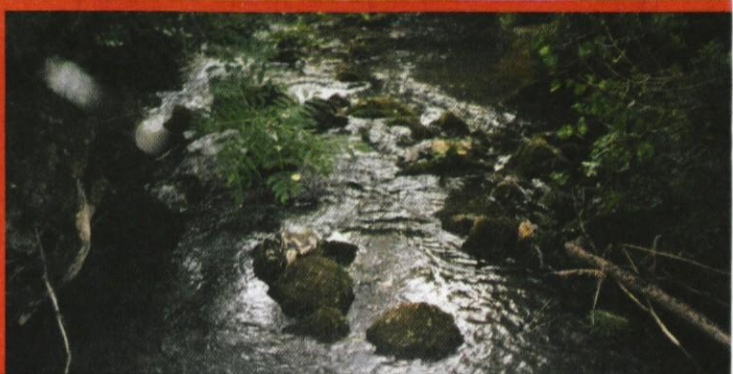
Drtijščica

Lipa v Zalogu

Mogočni drevesi v Hribcah

OBČINA MORAVČE

vabi

vse občanke in občane na osrednjo prireditev ob dnevu državnosti, ki bo v torek, 24. junija 2003, ob 21. uri v središču Moravč.

Z izbranim kulturnim programom bodo nastopili kulturni ustvarjalci iz občine Moravče ter ostali gostje.

V drugem delu praznovanja bo na prireditvenem prostoru pri Kulturnem domu zabavni večer.

Lepo vabljeni!

KULTURNI DOM MORAVČE

V sredo, 4. junija, ob 9. uri bo v Kulturnem domu Moravče gledališka predstava za najmlajše »Poslušaj Katka«.

učenci, dijaki, študentje, mladi, starši

Še ne veste, kje bi preživel del zasluženih počitnic? Si želite velike družbe, aktivnih počitnic, se radi ukvarjate s športom, radi ustvarjate? Si želite novih poznanstev ali navezati stike z vrstniki drugih evropskih držav? Želite spoznati življenje tabornikov?

VSE TO IN ŠE VEČ PONUJAJO TABORNIKI RMD ZA SAMO 25.000 SIT ZA CELIH SEDEM DNI

Pridružite se jim na letošnjem taborjenju v Savudriji, ki bo od 7. do 14. julija 2003. Prevoz je organiziran z avtobusom.

Pokličite za dodatne informacije in prijavo na telefon 7231-090 (starešina RMD Silvo).

Prijave so možne do zasedbe prostih mest, zato pohitite!

Društvo izgnancev Domžale vas obvešča, da zbirajo informativne prijave za udeležbo na spominski slovesnosti na Rabu. Če bo dovolj prijavljenih, bodo na slovesnost ob 60. obletnici osvoboditve taboriščnikov iz italijanskega koncentracijskega taborišča Kampor na Rabu organizirali avtobusni prevoz.

Žalna slovesnost bo v soboto 13. septembra 2003, ob 17. uri v Rabu. Pokličite!

Občinski odbor Nove Slovenije vas vabi na Limbarsko goro k maši za domovino ter na kresovanje, ki bo na predvečer Janeza Krstnika, to je 23. junija ob 20 uri.

DELOVNI ČAS POŠTE V MORAVČAH

PONEDELJEK – PETEK
8.00-9.30, 10.00-15.30, 16.00-18.00

SOBOTA 8.00-12.00
NEDELJA IN PRAZNIKI ZAPRTO

10. grajski kulturni večeri na gradu Tuštanj

PROGRAM PRIREDITEV

Petek, 20.6.2003, ob 21. uri

KONCERT Pihalne godbe Moravče in Mengeške godbe. Večer je posvečen komponistu rojaku Gvidu Učakarju.

Sobota, 28.6.2003, ob 21. uri

MONODRAMA igralca Gregorja Čušina z naslovom HAGADA. Gostuje **Mestno gledališče ljubljansko** z avtorskim projektom igralca.

2002003

GREGOR ČUŠIN

Beseda Hagada ima več pomenov: zgodba, naslov pesmi ali velikonočna zgodba. Avtor je ob nastanku zapisal: Star sem 33 let. Kristusova leta. Kriza srednjih let udari vsakega po svoje. Drevo sem zasadil. Otroke imam – tako mi zatrjuje žena in bom kar verjel. Od ženske, ki ima toliko domišljije, da je poročena z mano, ne pričakujem, da ima toliko domišljije, da bi lagala. Knjigo bi lahko napisal, a pri nas založbe jemlje hudič. Pa sem naredil predstavo. Jezus je rekel: »Vrzite mrežo... in boste našli.« Jaz sem vrgel medmrežje in kar sem ujel, je tu pred vami. Hej, lahko me križate, a vseeno se bom vrnil.

HAGADA

Sobota, 5.7.2003, ob 21. uri

KONCERT kvinteta Ventus z gosti (Marko Kobal – bariton, spremljava pianistka Olena Boljubaš. Na sporedu bodo znane **slovenske narodne in ponarodele pesmi.**

Nedelja, 13.7.2003, ob 16. uri

Posvetitev novih zvonov in izvedba Mozartove maše za soliste, zbor in orkester.

Slovesnost ob posvetitvi zvonov za grad Tuštanj bo vodil nadškof dr. Franc Rode.

V juliju še

odprtje prodajne likovne razstave Extempore likovnih umetnikov, ki bo potekal 19. in 20. julija.

V avgustu

KONCERT za katerega bo datum in program objavljen v naslednji številki Novic iz Moravske doline.

V primeru slabega vremena bodo nekatere prireditve v Kulturnem domu v Moravčah. Prireditelj ima pravico do spremembe programa. Dodatne informacije lahko dobite na 7231- 722 ali 041 841 080.

Ogled notranjosti gradu z muzejsko zbirko je možen vsako soboto in nedeljo 10.-13. in 14.-18. ure.

Prisrčno vabljeni na prireditve in ogled gradu!

S toplimi dnevi se je prikradla v naše vsakdanje misli tudi tista, ki obeta nekaj dopustniških dni. Z odštevanjem delavnih dni se približujemo dnev, čeprav jih je na koncu vedno premalo, ko bomo lahko pozabili na službene obveznosti. Zdi se, da zanalašč hitijo mimo nas s podvojeno hitrostjo.

Silnega pomena je, da že na začetku razčistimo sami s seboj, kaj od dopusta pravzaprav pričakujemo. Morda samo to, da se bomo pred kolegi lahko pohvalili, kakšno potovanje je za nami in previdno zamolčali, da smo po dopustu še bolj utrujeni kot pred njim. S smiselno razporeditvijo, malo domišljije in poznavanja domače pokrajine lahko med dopust vtomponiramo tudi ure ali celo dneve, ko bomo v mirnih kotičkih prelepe domače doline našli le čas zase, za iskanje smisla našega bivanja in duhovnih razsežnosti. Fotografije z naslovnice prikazujejo nekaj skrivnih pogledov na naravo, ki pomirja, če ji prisluhneš. V žuborenju potoka je toliko prikritega skrivnostnega šepeta z odmevom v našem srcu. Spočije se uho in teža bremen se z vsako minuto izgublja. In zelenje tako hladi naš utrujen pogled in nas priganja v aktivno lenarjenje brez računalniškega ekrana pred seboj. Nenazadnje lahko s pogledom na veličastno drevo ozavestiš svojo majhnost na komaj opazni pikici razsežnosti veselja. Ta majhna pikica veselja je edini planet mojega bivanja, njega veličina pa me navdaja z občudovanjem, željo po podrejanju in vendarle pristane na trdnih tleh, da se narava vedno maščuje v takšni ali drugačni obliki.

Rad te imam, bi morala biti beseda stalnica tudi za Zemljo, razsežnost mojega bivanja. Kogar ali kar imamo radi, pa znamo varovati, obverovati in ceniti. Zemlja – rad te imam, naj bo tudi moto mojega vsakdana ne le nekaj dopustniških dni v letu. Naj zaključim z dejanjem Leonarda Di Capria, ki je na internetu ustvaril ekološko stran z namenom, da bi od malih nog znali ceniti in varovati naravne danosti, kajti zaveda se, da je le to resni porok, da bodo nove generacije ravnale s planetom odgovorneje, kot so generacije pred nami in sedajšne. Rad te imam Zemlja, med dopustom in tudi pred in po njem.

Preden pa se zares predamo dopustniški lenobnosti, še enkrat izidemo. Do takrat pa imejte radi Zemljo, sebe, ljudi in vse kar nas obdaja.

Bernarda Mal, odgovorna urednica

Otroški in mladinski zbor OŠ Jurija Vege Moravče, vabita 17.junija ob 18.uri na koncert in predstavitev prve zgoščenke na grad Tuštanj.

Pridite,
peti in poslušati v senci grajskega atrija
in družbi je doživetje, ki ga zlepa ne pozabite!

V tej številki preberite

Županijina stran.....	4
Poročilo s 5.seje OS.....	5
LUR.....	7
Ponovno čiščenje Ravnikarjevega brezna.....	9
Moravske potice.....	10
Premiera Ljubezen v Kovčku.....	12
ZSPM jubilejnih 10 let.....	16
Novo župnišče v Pečah.....	14
Pri Peterkovich kar dve poroki.....	15
Projekt Lesena knjiga.....	19
Moja dolina, drevesa.....	20
ATV Litija po novem	24

Naslednja številka Novic iz Moravske doline bo predvidoma izšla 11. julija. Vaše prispevke pričakujemo do 24. junija.

Oddate jih lahko na sedežu Občine Moravče osebno, pošljete po pošti ali elektronski pošti. Naslovi so navedeni spodaj v modrem okvirčku.

Novice iz Moravske doline

6. junij 2003, Letnik IV, Številka 5

Fotografije na naslovnici: Bernarda Mal

Novice iz Moravske doline je informativno glasilo Občine Moravče, ki je tudi izdajateljica. • Izhaja predvidoma enkrat mesečno in ga prejemajo vsa gospodinjstva v občini brezplačno. • Sedež izdajatelja in naslov uredništva: Občina Moravče, Trg svobode 4, 1251 Moravče, telefon 7231-229. • Izdajateljski svet: Milka Novak, Janez Cerar, Roman Cerar, Ivanka Kocjančič, Stanislav Ravnikar. • Odgovorna urednica: Bernarda Mal, E-pošta moravske.novice@email.si, tel. 031 452 022. • Uredniški odbor: Bojana Dorič, Nevenka Marolt, Aleš Vozel, France Ravnikar. • Medij Novice iz Moravske doline je vpisan v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS pod zaporedno številko 374 • Lektoriranje: Bernarda Mal. • Oblikovanje in priprava za tisk: Andrej Lombar. • Tisk: Tiskarna Januš. • Naklada 1500 izvodov.

Vsi prispevki, ki jih pošiljate za objavo, morajo biti lastnoročno podpisani, imeti morajo datum in kraj pisanja, naslov prispevka, zapis avtorja besedila in fotografij. Če pišete v imenu društva, politične stranke, skupine ljudi, opremite dopis z žigom in podpisom odgovorne osebe. Poleg prispevka, če imate le možnost, oddajte tudi zapis na disketi ali ga pošljite po E- pošti. Prispevki naj ne presegajo 1800 znakov vključno s presledki. V nasprotnem primeru bomo prisiljeni prispevek zavrniti ali krajšati. Rokopisov ne sprejemamo! Slikovnega in pisnega gradiva ne vračamo!

Navaden dan,
naj se zavem, kako si dragocen.
Naj se od tebe učim,
te ljubim, okušam, blagoslovljam,
preden odideš.

Naj ne grem mimo tebe
v iskanju nekega nenavadnega
in popolnega jutri.
Naj se te oklenem, dokler se lahko,
saj vedno ne bo tako.

M.J.Irio: Yes, World

Spoštovani občani in občanke!

Naj bo tokrat začetek bolj pesniško razmišljajoč, saj nas pomlad s svojim zelenim razkošjem vabi na cvetoče poljane. Ko dan za dnev hitimo od obveznosti do obveznosti, ko nas delo in skrbi pritiskajo

k tlom, se pozabimo ozreti okrog sebe, videti Življenje in v njem začutiti sebe in sočloveka. Pa tako malo dni nam je v življenju odmerjenih in velikokrat še teh ne znamo prav izkoristiti in se veseliti vsega, kar nam je dano. Ali je pomemben res samo denar, oblast in čast, v kar nas vse bolj prepričujejo mediji in sodoben način življenja? O tem in še o marsičem sem premišljevala na dolgih vožnjah po visoko razvitih zahodnih deželah. Skupaj s Komornim zborom Limbar sem bila povabljen na pevsko turnejo med naše rudarske izseljence na Nizozemsko, v Belgijo in Francijo. Ob cesti smo videli dolge kilometre različnih skladišč, tovarn, trgovin, na drugi strani pa ogromne površine pašnikov, travnikov in ravnih polj. Kako naj Slovenija s svojim kmetijstvom in industrijo konkurira razvitemu gospodarstvu zahoda in kmetijstvu, kjer se posamezne kmetije razprostirajo na sto in več hektarjih? Ob tem sem razmišljala o razvoju Slovenije po vstopu v EU, ko se bo za nas marsikaj spremenilo.

Kako se bo razvijala Slovenija? Kaj v tej zgodbi lahko stori Moravska dolina? Kaj je naše bogastvo, kaj lahko ponudimo mi in s čim lahko zaslužimo? S kmetijstvom, kakršno je sedaj, težko. Imamo čudovito in še dokaj neokrnjeno naravo, lepe razgledne točke, bogato naravno in kulturno dediščino, delovne ljudi, bližino glavnega mesta in bližino avtoceste. Zaenkrat brezposelnost pri nas še ni problematična. Kmetijstvo v hribovitih predelih zagotovo ni konkurenčno, je pa potrebno, saj ohranja kulturno krajino, da se ne zaraste in ostane lepa za oko. Rekli boste, da je ta lepota draga in naporna, saj zahteva veliko pridnih rok in dobre volje. Strinjam se z vami. S problemi kmetijstva v Sloveniji se ukvarjajo mnogi strokovnjaki (saj morali bi se, pa se na žalost s svojimi zdravami), zato je težko biti pameten in daljnoviden. Toda ko sem gledala vsa tista veš sto hektarska polja, sem postajala vedno bolj prepričana, da mora moravški hribovski kmet razmišljati o tem, kako bi na najlažji način ohranil krajino in ob tem poiskal dodatni vir zaslužka. Ali je to v turizmu in pridelovanju čim bolj zdrave hrane, v reji drobnice, ki namesto kose obere vse strmine? Menda pa ovac tudi ni težko prodati.

Našim izseljencem smo pripovedovali o lepotah Moravske doline s pomočjo zloženek. Vsi po vrsti so nas spraševali, ali imamo prenočišča, kamor bi pripeljali avtobuse turistov. Žal je prenočišč samo nekaj za vzorec. Naša občina leži v samem središču države, od koder je možno obiskovati vse lepote in turistične kraje v Sloveniji. Srečali smo navdušene Belgijce in Nizozemce, ki so člani slovenskih društev, se učijo in govorijo naš jezik ter pojejo v slovenskih zborih, čeprav se po njihovih

žilah ne pretaka slovenska kri. Nekateri izmed njih celo večkrat na leto obišejo Slovenijo in k nam pripeljejo avtobuse turistov, ki uživajo v slovenski hriboviti pokrajini in v slovenski dobri domači jedi in pijači. Nekateri bolje poznajo gostilne in znamenitosti po Sloveniji kot mi. Če ne verjamete, vprašajte v Vidrgi, kjer velikokrat prenočujejo.

Ko je bil na obisku v Moravčah vodja delegacije EU komisije v Sloveniji Erwan Fouere, ni mogel prehvaliti dobrot moravških gospodinj in jih je naročil celo za sprejem ob evropskih dnevih v Hiši kulinarike v Sori pri Medvodah, kjer sicer pripravljajo jedi tudi za državne protokolarne sprejeme. Ob vsem tem si ne morem kaj, da ne bi začela »sanjariti« o razvoju Moravske doline. Industrije, ki prinaša predvsem okoljske probleme, si najbrž ne želimo. S kmetijstvom se ubada pol naše doline, ki pa v danih razmerah prinaša veliko garanja in malo zaslužka. Začeti moramo iskati možnosti tam, kjer jih imamo. Pri tem ne smemo čakati zgolj na to, koliko denarja bomo dobili, ampak kaj lahko sami spremenimo na bolje s svojo iznajdljivostjo, pridnostjo in povezanostjo. Vprašali boste, kaj pa bo storila občina, da nam bo bolje? Prizadevala si bo pomagati razvijati tiste dejavnosti, ki bodo kazale na razvoj. Skratka, priložnosti so, treba jih je izkoristiti.

Kaj bo pripeljalo v dolino turiste, ki jim je treba tudi nekaj ponuditi? Ali je ena izmed možnosti izgradnja nordijskega centra s spremljevalnimi objekti na primerni lokaciji, ki ne bi služil zgolj namenom skakalnega društva, ampak bi postal tudi poligon za poletne treninge tujih skakalcev? Naporni trening bi povezali z izletom na morje ali v planine. Bližnja avtocesta to vsekakor omogoča. Ali so to čudoviti tereni za golf, kolesarjenje, konjeništvu, morda ne bi bil odveč kakšen bazen? Tudi grad Tuštanj s poročno dvorano bi lahko postal paradni konj našega turizma, prav tako Rača, Limbarska gora, planinski dom in seveda kmečki turizmi s pristnimi domačimi dobrotami in prenočišči, povezanimi v skupno ponudbo preko turističnega informativnega centra. Morda so to le sanje, vendar mislim, da bi z združeno energijo in jasnimi ciljem postopoma vse to lahko dosegli. V tem času se govori o velikih sredstvih, ki jih bo mogoče črpati iz evropskih skladov. To vsekakor ne bo tako enostavno, kot se sliši, ker so pogoji zelo zahtevni. Naša država jih pa še dodatno zakomplicira, da je še težje priti do tega denarja. Občina si bo vsekakor prizadevala, da bo preko Regijskega razvojnega programa in različnih projektov, ki jih le-ta predvideva, dobila kos pogače. Menim pa, da bomo največ naredili z lastno glavo, iznajdljivostjo in združeno energijo. Če bi pri tem prevladal še skupni interes, ne pa nevoščljivost

Zaključni račun, glasilo in kultura

V sredo, 28.maja, se je vseh 14 svetnikov Občinskega sveta sestalo na 5.redni seji. Dnevni red je obsegal kar 12 točk dnevnega reda in se je seja zaradi obsežnosti zavlekla čez 23.uro. Potekala je strpno, mnenja pa so se tudi tokrat med seboj kresala. Prve izzive je uspešno prestal tudi novozaposlen delavec občinske uprave prapnik Timotej Lapajne.

Svetniki so imeli možnost dobre seznanitve z **Regionalnim razvojnim programom Ljubljanske urbane regeje za obdobje 2002-2006** že na prejšnji seji in kasneje še 21.maja na obravnavi programa. Regionalni razvojni program občinam omogoča, da se vključujejo v posamezne projekte, za kar pa morajo prispevati pripadajoči finančni delež. Še posebej pa je pomembno vključevanje v podprograme, ki so povezani z občino Moravče. Tak program so sprejele že občine Kamnik, Komenda in Trzin, **pridružila** se jim je tudi **občina Moravče**. Vsekakor je to pomembna odločitev svetnikov, uspešnost projektov v realiziranem vsakdanjem življenju pa je odvisna v največji meri od posameznikov, ki tu živijo in imajo možnost vlaganja v razvoj.

Pobude, predlogi in vprašanja so se nanašala na **komunalno ureditev, prometno varnost** v centru Moravč, kar pomeni namestitvev hitrostnih ovir na Marokovi in Trgu svobode (tam, kjer je nastala neformalna obvoznica Moravč), pleskanje prehodov, višina trave ob izvozu z Detelove ulice, namestitvev ogledala v Drtiji, zaščitne ograje, udarne jame, zamašenost kanalov za odvodnjavanje. Pobude so bile tudi za področje ureditve vodovoda v Stegnah, Trznu, Češnjicah

ter takšne in drugačne delitve, bi naša dolina lahko kmalu postala prava turistična atrakcija, privlačna za domače in tuje turiste. Ste tudi vi za to? Lahko pa še naprej stokamo, kako malo zaslužimo in čakamo, kaj nam bo dala Evropa. Prav malo, če sami ne bomo odkrili svojih priložnosti.

Vrniti se moram v sedanost. Po uspešnem sprejemu proračuna, ki ga je potrdilo dvanajst svetnikov, o čemer sem že pisala v prejšnji številki, vendar se je del besedila nekje na elektronski poti izgubil, začnemo z uresničevanjem zadanih ciljev. Objavljen je razpis za gradnjo prizidka k vrtcu, ki naj bi se začela že to poletje. Zaključuje se gradnja mostu v Serjučah in notranja obnova zdravstvenega doma. Poteka že zbiranje ponudb za rekonstrukcije cestnih odsekov in mnoge druge pripravljalne dejavnosti, o čemer bo več zapisanega v prihodnjih številkah.

Blíža se dan državnosti in proslava na osrednjem trgu v Moravčah. S svojo prisotnostjo bomo pokazali naše spoštovanje in ljubezen do domovine. Pokazali bomo veselje nad tem, da se tudi v naši občini trudi kar veliko število ljudi s pripravo programa. Počastimo domovino z udeležbo na proslavi in se skupaj poveseimo v družabnem delu. Na Limbarski gori pa bomo imeli priložnost, da z mašo, pesmijo in kresovanjem obeležimo naš največji državni praznik.

V pričakovanju vaše udeležbe vas lepo pozdravljam!

LJUDMILA NOVAK, županja

in Soteski, ker so cevovodi dotrajani ali so iz neustreznih materialov. **Postavitev ekoloških otokov** za ločeno zbiranje odpadkov je bilo za nekatere svetnike nesmiselno, saj se potem odpadki ne reciklirajo, ker Slovenija nima dovolj ustreznih reciklažnih objektov. Znova pa so se dotaknili perečega **problema predkupne pogodbe** za staro Rašico in nakupa zemljišča za **ureditev športnega parka**.

Zaključni račun so obravnavali po normalnem postopku s precej polemичnim pristopom. Svetniki so želeli pridobiti več informacij in pojasnil v zvezi s prihodkovno stranjo. Zanimalo jih je, kako je s prihodkom taksa za obremenitev okolja, prihodki od najema stanovanj, ki so bili realizirani le 70%. Direktorica občinske uprave je pojasnila, da je izpad prihodka od stanovanj zaradi nerednega plačevanja stanarin in izterjav. Taksa za obremenitev okolja pa še vedno čaka na ustrežno delitev med občino in državo. Lanskoletni proračun je bil le 86% realiziran zaradi poznega sprejetja, v gospodarstvu in kmetijstvu le 73%. Pomisleke so izrazili tudi o višini postavke za prevoze otrok in želijo natančno proučitev in analizo, ki naj bi pokazala morebitne ugodnejše rešitve, saj se z uvedbo desetletke in zgodnejšo vključitvijo otrok v šolanje spreminjajo tudi predpisi za upravičenost prevozov in pomeni, da se bodo sredstva na tej postavki še povečevala. Zaključni račun je v trideset dnevni javni obravnavi.

Poročilo o uresničevanju vsebinske zasnove glasila Novice iz Moravske doline v letu 2002 je podala odgovorna urednica Bernarda Mal in povzela najbistvenejše podatke iz celoletnega poročila. Svetnikom je tudi predlagala, naj se čimprej zagotovi prostor za delovanje uredništva in hranjenje že bogatega arhiva fotografij, glasil, rokopisov in glasil v elektronski obliki. Izrazila je željo po ponovnem pregledu seznama imenovanih dopisnikov, ker je velika večina neaktivnih. Pozvala pa jih je k pravočasnemu postopku za imenovanje novega uredniškega odbora, saj se temu v septembru izteče mandat. Razprave ob tej točki dnevnega reda ni bilo, poročilo pa so sprejeli.

Milan Kokalj, vodja **Kulturnega doma**, je predstavil **letno poročilo za leto 2002**, v katerem je poudaril, da je v KD bilo kar 48 prireditev, od tega 15 za šolo in vrtec ter 16 za domača društva. Skozi vse leto pa v domu potekajo predavanja, tečaji, razstave in podobno. Dom ne prinaša velikih dohodkov, je pa postal nujno potreben za kulturno življenje v kraju. Iz leta v leto se beleži večji obisk, kar dokazuje, da deluje kvalitetno. V domu pa so stalni uporabniki še knjižnica, taborniki, radioamaterji, godba, KID Limbar, KD Tine Kos Moravče in nogometni klub. Z dobro tehnično opremljenostjo dom ponuja veliko možnosti, tudi tržnih in v prihodnosti se gotovo obetajo.

Svetniki so soglašali z imenovanjem **Antona Savnika za ravnatelja Glasbene šole Domžale** in z odprodajo mladinskega doma na Krku. **Sprejeli so informacijo** o pobudi Računskemu sodišču za revizijo poslovanja Občine Moravče. Strinjali so se z odprodajo rentgenskega aparata po cenilnem elaboratu z dne 18.4.2003. Na koncu seje pa so sprejeli še **Odlok o javnem glasilu Občine Moravče v prvem branju in ga posredovali v 30 dnevno javno razpravo**. Občani imate tako možnost, da osnutek pregledate in nanj posredujete pripombe. Nov odlok pa je potrebno pripraviti zaradi spremembe zakonodaje s tega področja.

MAL

Občinski odbor
Nove Slovenije vas vabi
**na Limbarsko goro
k maši za domovino ter
na kresovanje, ki bo
na predvečer Janeza Krstnika,
to je 23. junija ob 20 uri.**

V času turških vpadov so Slovenci ob mnogih cerkvah zgradili obzidja, za katera so se zatekli ob napadih in se od tam branili pred Turki. Po gričih so kurili kresove in tako opozarjali na nevarnost z vzhoda.

Tudi danes prihajajo nevarnosti z različnih strani sveta v našo domovino. Moč informacij občutimo na vseh področjih življenja, tako v dobrem kot v slabem. Še zlasti močno na nas vpliva svetovna globalizacija gospodarstva in potrošništva. Zato je prav, da se tudi danes zbiramo na skupnih srečanjih z namenom, da se veselimo naše domovine, da razmislimo o njeni prihodnosti in vrednotah, za katere se bo splačalo tudi v prihodnje boriti.

Lepo vabljeni!

OO Nove Slovenije Moravče

Zagotavljanje varnosti pešcev in invalidov

V občinskem središču so bile pred kratkim obnovljene talne označbe na občinskih cestah oziroma površinah.

Tako je Občina Moravče zagotovila večjo varnost predvsem pešcem, posebno še učencem, ki obiskujejo osnovno šolo v Moravčah in na Vrhpolju. **Prepleskani so bili prehodi za pešce in oznake »ŠOLA« kot tudi hitrostne ovire na Vegovi ulici.**

Na novo pa so bili označeni **parkirni prostori za invalide** pri zdravstveni postaji, na parkirišču kulturnega doma in na parkirišču pred pošto, oziroma banko v Moravčah. Upamo, da bodo ostali vozniki spoštovali označbe na prometnih površinah in tako omogočili varno pot v šolo, invalidom pa dostopnost do pomembnejših objektov v občinskem središču. **Tekom tega leta bodo preverjeni tudi pločniki**, kjer bomo poskušali urediti ustrezne klančine za invalidske vozičke. Ukrepi, ki jih izvaja Občina Moravče, so potrebni, saj se povečuje promet, s tem pa tudi možnost prometnih nesreč.

MILAN BRODAR

Nekaj več o lokalni samoupravi

Na zadnji seji je občinski svet sprejel sklep, da se za člane občinskega sveta, nadzornega odbora, občinske uprave in županjo organizira izobraževanje s področja delovanja lokalne samouprave in pristojnosti posameznih organov in občinske uprave. Tako je bil 26. maja v izvedbi izobraževalne inštitucije **INTER-ES izveden seminar, ki ga je vodila vrhovna državna revizorka za področje lokalne samouprave na Računskem sodišču Republike Slovenije.** **Obpravnavane** so bile naslednje vsebine: naloga občine, organizacijska struktura občine, financiranje občine, proračun: splošni del, posebni del, načrt razvojnih programov,

Še nekaj o "malčkih na varnem"

V februarški številki našega glasila je bil objavljen prispevek o moravških otrocih, ki so vključeni v organizirano varstvo v različnih vrtcih v Moravčah in okolici. Pisanje je spodbudilo gospo P. P. z Limbarske gore, ki se sprašuje, koliko pa prispeva občina k varstvu predšolskih otrok, ki ne obiskujejo vrtca in da starši plačujejo sami za cicibanove urice po tisoč tolarjev mesečno. Veseli smo odzivov, saj to pomeni, da je naše glasilo brano.

Najprej moram **popraviti znesek**, ki naj bi ga občina v skladu z veljavno zakonodajo doplačevala k oskrbnim otrok, vključenih v vrtce: mesečni znesek ni 7.700.000, kot je bilo pomotoma zapisano, ampak 5.120.000 (npr. za pretekli mesec). Za napako se opravičujem. V proračunu za letošnje leto je zagotovljen letni znesek 63.400.000, ker je predvidena tudi medletna podražitev oskrbnin.

Sicer pa občina vsako leto **nameni za sofinanciranje cicibanovih uric**, ki jih v vrtcu organizirajo za otroke, ki niso vključeni v varstvo, **750.000 tolarjev** in je prispevek staršev v višini 1.000 tolarjev le delno kritje materialnih izdatkov, ki nastanejo pri izvedbi teh uric. Razveseljivo je, da jih obiskuje veliko otrok. Ti otroci **imajo možnost** tudi vključitve v bralno značko, FIT klub, plesni in jezikovni tečaj (slednja sta sicer namenjena otrokom iz vrtca, vendar ne odklanjajo tudi drugih otrok. Vsi moravški otroci pa so vsako leto oktobra **ob tednu otroka povabljeni v brezplačno tedensko "vrtčevsko" varstvo, prav tako decembra (tudi preko občinskega glasila) na vse prednovoletne prireditve, ki so tudi vedno dobro obiskane.** Glede na višino občinskega proračuna in potrebe na različnih področjih menim, da je dokaj dobro poskrbljeno tudi za otroke, ki niso v varstvu. Znano pa je tudi, da starši otrok, ki imajo otroke doma, prejemajo **višji otroški dodatek.**

Letos bo prvič prestopilo vrtčevski prag 22 otrok, ki jih je v začetku maja na podlagi določil pravilnika o sprejemu otrok v vrtec sprejela komisija za sprejem v vrtec. Rešenih je dobra polovica vlog s tem, da so med čakajočimi tudi otroci, ki še niso dopolnili 11 mesecev starosti, kar je tudi pogoj za sprejem. Te dni je bil tudi **objavljen javni razpis za izbiro izvajalcev za gradnjo prizidka vrtca in vse kaže, da bomo z deli začeli že čez nekaj mesecev.** Z izgradnjo in opremo prizidka bo "razbremenjena" osnovna šola, kjer sedaj "gostujejo" štirje oddelki vrtca.

S.V.

obrazložitev, najpogostejše ugotovitve Računskega sodišča v revizijah poslovanja občin.

Posamezne teme so bile predstavljene na zanimiv način, ki je vzpodbudil tudi številna vprašanja udeležencev. Revizorka je poudarila, da je **za uspešen razvoj občine** potrebno **sodelovanje vseh, ki o njem odločajo:** svetnikov, županje in nadzornega odbora. Poudarila je tudi **zahtevnost in hitro spreminjanje zakonodaje** s tega področja in obremenjenost delavcev občinskih uprav, še posebno tam, kjer jih je malo. Menim, da smo udeleženci izvedeli marsikaj novega, predvsem iz prakse državne revizorke.

S.V.

Sprejemanje Regionalnega razvojnega programa Ljubljanske urbane regije v Občini Moravče

Občinski svet Občine Moravče je na četrti seji obravnaval predlog Regionalnega razvojnega programa Ljubljanske urbane regije, v nadaljevanju RRP LUR.

Svetniki so si vzeli čas za razpravo in premislek, zato je občinska uprava organizirala ponovno predstavitev RRP LUR, na katero so bili vabljeni: svetniki, člani odborov občinskega sveta in krajevne skupnosti.

RRP LUR je predstavila direktorica Agencije za regionalni razvoj Ljubljana, Lilijana Resinovič. Pri pripravah na RRP LUR je sodelovalo 25 občin ljubljanske regije.

V RRP LUR so zajeta praktično vsa razvojna področja, od prometa, gospodarstva, turizma, kulture in druga.

Po zagotovilih predlagatelja je RRP LUR dobil dobro oceno državne razvojne agencije, projekti pa so naravnani tako, da lahko vsaka občina najde ustrezno mesto v programu.

Sprejemanje RRP LUR je ključnega pomena za vključeva-

čine Moravče uspešno zaznamovali čebelarji Čebelarkega društva Moravče. Izdana sta bila tudi dva prospekta, v katerem je predstavljena gostinska ponudba in čebelarjenje v občinah »Podjetne regije«.

Izvajanje RRP LUR je odvisno predvsem tudi od podjetnosti občanov oziroma tistih, ki so pripravljeni vlagati svoj kapital v naložbe, ki bodo vzpodbujale regionalni razvoj.

MILAN BRODAR

Podjetna regija se je v Volčjem Potoku predstavila predvsem s tematiko čebelarjenja, saj bo v letošnjem letu svetovni čebelarski kongres v Ljubljani. Pričakujemo, da bodo udeleženci obiskali tudi naše kraje.

nje v razpise za sredstva iz raznih skladov EU.

Obravnavajo RRP LUR je pokazala, da se srečujemo s povsem novim pristopom do snovanja nadaljnega razvoja, ki je že poznan v državah EU. Seveda pa bo od posamezne občine odvisno ali bo pristopala k uresničevanju skupnih programov, saj bo sodelovanje pogojeno s podpisom ustrezne pogodbe za izvedbo posameznih investicij.

Občine tako imenovane »Podjetne regije« so že v pripravah skupnega razvojnega programa oblikovali smernice, ki so bile vključene v RRP LUR.

Posamezne aktivnosti v okviru »Podjetne regije« se že izvajajo, predvsem na področju turizma. Tako se je Občina Moravče, skupaj z nekaterimi gostinci in društvi: rokodelci, čebelarji, predstavila na sejmu ALPE ADRIA, uspešno pa je bila predstavitev tudi v Volčjem potoku, kjer so dan Ob-

Kam z izrabljenimi avtomobili oziroma motornimi vozili?

Občina Moravče je v preteklih letih v očiščevalnih akcijah namenila precej pozornosti in tudi finančnih sredstev za odstranjevanje izrabljenih motornih vozil.

Seveda pa so za odstranitev izrabljenega motornega vozila odgovorni lastniki, zato velja obvestilo vsem, ki jim je jekleni konjiček odslužil in sedaj zapuščen čaka na domačem dvorišču ali nekje v gozdu ali ob cesti.

Država je v zadnjem času podelila koncesije za zbiranje izrabljenih vozil.

V naši sosednji občini Litija je zbirni in demontažni center v kraju RIBČE 50 a, ki ga upravlja GET INŽENIRING d.o.o.

Vozila sprejemajo brezplačno od ponedeljka do petka v času od 7. do 15. ure, ob sredah pa do 17. ure. Vozilo mora biti odjavljeno iz prometa, oziroma mora biti podpisana ustrezna izjava.

Kontaktna oseba je ROMAN KOPRIVNIKAR, tel. 8977-522, gsm 041 621-130, na katerega se lastniki lahko obrnejo tudi v primeru, da želijo odvoz od doma, kar pa seveda ni brezplačno, saj je povezano z določenimi dodatnimi finančnimi stroški.

Upamo, da bomo ob novi možnosti, ki nam jo nudi Ministrstvo za okolje, naše okolje le očistili izrabljenih motornih vozil, ki poleg neurejenega izgleda tudi onesnažujejo okolje.

Seveda pa bodo morali ustrezne inšpekcijske službe bdeti nad tistimi, ki že »po pravilu« zapuščajo izrabljene avtomobile ob cesti.

MILAN BRODAR

Z geslom Čisto vsak dan in s prenovo deponije za prijaznejše okolje

PRODNIK
JAVNO KOMUNALNO PODJETJE, PRODNIK d.o.o.

DOMŽALE - Domžalsko komunalno podjetje Prodrik d.o.o., ki odvaža odpadke iz občin Domžale, Trzin, Mengeš, Lukovica in Moravče, je z naložbami, izpeljanimi konec lanskega leta, saniralo odlagališče odpadkov na Dobu, z nedavno prenovo vizualne podobe voznega parka podjetja in vpeljavo slogana Čisto vsak dan pa skušalo občanom približati del dejavnosti pri širjenju zavesti o pomenu skrbi za okolje.

Podjetje je natanko pred tremi leti s sloganom »Ločujemo, da ohranjamo« in z odprtjem prvega ekološkega otoka začelo z akcijo ločenega zbiranja odpadkov, z maskoto Grini (Zelenko) pa je tudi najmlajše osveščalo o naravovarstvenem ravnanju z odpadki in surovinami. V želji po celovitejši celostni podobi in promociji podjetja je v sodelovanju z oglaševalsko agencijo Nuit iz Ljubljane z minimalnimi sredstvi prenovilo podobo petih vozil za odvoz odpadkov. Uporabnikom naj bi tako zagotovili prijaznejše opraviljanje storitev – predvsem z izstopajočim s sloganom Čisto vsak dan –, jih na nevsiljiv način nagovarjali k vsakodnevni skrbi za čistejšo okolje, obenem pa oglaševali dejavnost podjetja, ki tako v domžalski kot v okoliških občinah edino skrbi za odvoz komunalnih odpadkov. Podjetje Prodrik omenjene odpadke v letošnjem letu že odvaža iz 103 ekoloških otokov, ki omogočajo njihovo ločeno zbiranje, na prenovljeno deponijo v Dobu, kjer so konec lanskega leta opravili temeljite posege in odlagališče prilagodili najsodobnejšim standardom: asfaltirali so dostopno cesto do odlagališča in s tem preprečili dotedanje prašenje ter ob vodu namestili 30-tonsko mostno tehtnico. Ta omogoča količinsko kontrolo materiala, ki ga na odlagališče pripeljejo posamezniki ali podjetja iz navedenih občin. Z žično ograjo so ogradili celotno območje deponije in uredili brežine v naklonih (z njihovo zatrativijo so preprečili erozijo tal in omogočili boljše odtekanje površinske vode) ter na posameznih odsekih zasadili več kot sto hitrorastočih topolov, ki bodo v nekaj letih zakrili pogled na odlagališče in utrdili brežine. Z gradbenimi deli in namestitvijo 1200 kvadratnih metrov folije prek robov odlagalnih polj so preprečili pronicanje deževnice v odlagališče in njeno iztekanje v koritnice, namenjene čisti vodi, ter tako ločili meteorne in izcedne vode (te zdaj odvajajo v čistilno napravo). Z ureditvijo sortirnega platoja, ki so ga uredili na šestih kvadratnih kilometrih zapolnjenega odlagališča, primerno utrjenega s plinoprepustno folijo, z mineralno tesnilno plastjo, betonirno folijo in z nasutjem 70 centimetrov debele plasti gramoza, pa so pridobili prostor za

Eno od petih prenovljenih vozil za odvoz odpadkov JKP Prodrik

novih petnajst zabojnikov za zbiranje koristnih odpadkov ter zabojnik, opremljen za zbiranje in odvoz nevarnih odpadkov. Odlagališče Dob, ki je v svojem najstarejšem delu staro dobri dve desetletji in na katerem so samo v lanskem letu zbrali več kot 300 ton najrazličnejših odpadkov, tako postaja ena najbolje urejenih deponij v Sloveniji, komunalno podjetje Prodrik pa eno tistih podjetij, ki jim skrbi za okolje – in z njo tudi za prihajajoče generacije – pomeni prvenstveno nalogo in odgovornost.

M. T.

GD KRAŠČE

Z vajo do kvalitetne pomoči

Kot vsak mesec smo se gasilci tudi na prvi petek v mesecu aprilu zbrali na sestanku, ki je bil malo drugačen kot običajno. Po uvodnih besedah poveljnika in predsednika se je začelo kaditi iz kletnih prostorov gasilskega doma. Sledil je alarm. Gasilci so bili izzvani na nenapovedano vajo. Vodenje vaje je bilo zaupano Boštjanu Stražarju. Po prihodu na »požarišče« in ogledu je razdelil naloge na :

- dovod vode iz hidranta,
- notranji napad z dihalnimi aparati (IDA) in
- postavitve svetlobnega stolpa z napajanjem iz agregata.

Po položenem napadu iz hidranta, za katerega so bili zadolženi trije gasilci, sta dva napadalca z dihalnimi aparati izvršila napad na kletne prostore, trije gasilci pa so postavili svetlobni stolp, saj se je že mračilo. Napadalca sta ostala pred zaprtimi vrati, tako da sta morala vlomiti in streti obešanko na vhodnih vratih. Izvršila sta vstop po pravilih in naletela na mnogo ovir: klopi, vrvene prepreke, tunnel, pod katerim sta se morala plaziti do »ponesrečenca«. Prostor je bil tako zadimljen, da se ni videlo niti rok, osredotočiti sta se morala samo na otip. Po 12 minutah sta prišla iz objema dima s »ponesrečencom«. Po končani vaji je sledilo posprav-

Pogled na posodobljeno odlagališče odpadkov Dob

Ponovno čiščenje Ravnikarjevega brezna

Društvo za raziskovanje jam Simon Robič Domžale je v sodelovanju z Občino Moravče ter ob pomoči članov PD Moravče, PGD Vrhpolje in kluba Natura izvedlo zahtevno čiščenje Ravnikarjevega brezna v Zgornji Javoršici. To brezno je že vrsto let poznano kot eno najbolj kritičnih črnih

odlagališč smeti na območju domžalsko-moravškega osamelega krasa. Brezno leži na strmem pobočju nad gozdno cesto, globoko je 19 metrov in popolnoma nezavarovano.

Z vrhno tehniko in električnim dvigalom smo v soboto, 12. aprila, iz brezna potegnili preko 5 kubičnih metrov odpadkov. Spodbudno pri akciji je bilo, da v jami ni bilo svežih odpadkov, kar kaže na osveščenost okoliških prebivalcev, ki jih ob tej priložnosti pozivam, naj v bodoče Ravnikarjevo brezno ostane tako čisto, kot smo ga v soboto zapustili. V jami se je v preteklih letih znašlo ogromno ostankov živali, gospodinjski odpadki in ostanki kemičnih sredstev (insekticidi, barve, laki,...) Za odvoz polnega zabojnika je poskrbela Občina Moravče.

Na akciji nas je s svojim obiskom počastila tudi gospa županja Milka Novak, ki podpira tovrstna dejanja in nam obljublja sodelovanje tudi v prihodnje. Na ogled akcije so bili povabljeni tudi drugi »pomembneži« moravske občine, ki pa so se žal ustrašili dežja ali pa se jim tovrstne prostovoljne in za družbo tako pomembne zadeve ne zdijo dovolj atraktivne. Mogoče bi bilo drugače, če bi

bile na obzoru volitve. Presodite sami. Vsekakor pa je obisk županje lepa in spodbudna gesta.

MAKS MERELA

Marsikomu, ki ne pozna dela pod IDA, se zdi 12 min malo, vendar, ko to izvajaš

čez ovire in v popolnemu dimu, moraš biti vztrajen in v dobri psihofizični kondiciji. Vse pohvale napadalcema Franciju Bizilju in Igorju Birku, ki sta premagala vse ovire in rešila »ponesrečenca«.

JURE BOŽJAK, poveljnik PGD Krašče

Kmetie, pripravite dokumente

Te dni se bo sestala komisija za kmetijstvo, ki bo v skladu s Pravilnikom o dodeljevanju proračunskih sredstev za ohranjanje in razvoj kmetijstva in podeželja v občini Moravče pripravila razpisne pogoje za dodeljevanje sredstev, ki so v občinskem proračunu zagotovljena za področje kmetijstva.

Ker je bil lani občinski proračun sprejet dokaj pozno, je bila možna objava razpisov šele po sprejemu proračuna in omenjenega pravilnika (potrjenega na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Ministrstvu za finance - sektor za nadzor državnih pomoči). Predvidevamo, da je tudi zaradi tega ostal del sredstev neizkoriščen.

Na prvi seji odbora za kmetijstvo je bila podana pobuda, da tudi preko občinskega glasila obvestimo kmete, da bodo **predvidoma v prihodnji številki Novic iz Moravske doline objavljeni razpisi** s tega področja, zato svetujemo, da pravočasno pripravite potrebno osnovno dokumentacijo (tako kot lani).

S.V.

Moravske potice in janeževi upognjenci na slovenski mizi na dnevu Evrope. 9. maja

Prijetno nas je presenetilo povabilo za peko potic in janeževih upognjencev, s katerimi smo navdušile vodjo evropske komisije in veleposlanika g. Erwana Fouere, ob obisku v Moravčah pretekli mesec. Ob dnevu Evrope, 9. maju, je bil v Narodnem muzeju, organiziran sprejem, na katerega je g. Fouere povabil Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije, da sprejem popestri s pravo slovensko kuhinjo. »Slovenska miza« je bilo vodilo, pod katerim je bilo potrebno izbrati

najboljše med najboljšim, od Prekmurja do Zg. Vipavske doline, pri čemer je g. veleposlanik

posebej želel, da se z orehovo, ocvirkovo in pehtranovo potico ter janeževimi upognjenci predstavimo podeželske žene iz Moravč. Na praznično pogrnjeno mizo, s šopkom rdečih nageljnov, so predstavniki društev in folklornih skupin ob spremni besedi prinašali na mize jedi iz različnih slovenskih krajev.

Orehovo in pehtranovo potico je spekla gospa Olga Korošec iz Negastrna, ocvirkovo gospa Francka Tič iz Serjuč, slastne janeževe upognjence pa gospa Rozi Avbelj iz Stegen. Vsem iskreno čestitamo in želimo, da bi nas z njimi še dolgo razveseljevale in promovirale Moravško dolino tudi zunaj njenih meja.

R. CAPUDER, foto Lombar

Konjičani pri nas

"Navdušeni smo nad vašo občino!" To je bilo mnenje vseh udeležencev, članov Društva upokojencev Slovenske Konjice, ki so v sredo obiskali našo občino. Njihov član je bil pred tremi leti namreč vodič strokovne ekscurzije župana, občinskih svetnikov in občinske uprave po njihovi občini, ki slovi po svoji urejenosti ne le v Sloveniji ampak tudi v Evropi, saj je večkratna nagrajenka kot najlepše urejeno mesto.

Po sprejemu in pozdravu županje so se nekateri udeležili maše, drugi so si ogledali okolico. Sredi dopoldneva so si ogledali še Boljkovo galerijo, kjer so jih pričakali direktorica občinske uprave, predsednik in podpredsednik Društva upokojencev Moravče in citrar Rado Kokalj, ki je poskrbel za veselo vzdušje. Gostje so dobili izčrpne informacije o moravški občini, pa tudi pohvalili (in to upravičeno) so se s svojo raznovrstno društveno dejavnostjo. Popoldne so si ogledali še grad Tuštanj, si privoščili kosilo, predsednik moravških upokojencev pa jih je spemil tudi na Limbarsko goro, da so si ogledali cerkev in lepote pokrajine. Ob odhodu so izrazili iskreno povabilo moravškim upokojencem, da jih obišejo v Slovenskih Konjicah.

S.V.

Kolesarji na poti skozi Moravško dolino

V organizaciji Športne zveze Domžale je v okviru prvomajskih praznikov potekalo množično kolesarjenje po občinah Domžale, Moravče, Lukovica in Mengeš.

Preko sto kolesarjev je štartalo v športnem parku v Domžalah in se podalo na okoli 70 km dolgo pot.

Pot skozi občino Moravče jih je vodila skozi Vrhpolje – Tuštanj – Češnjice – Peče – Zgornje Koseze – Moravče – Dole pri Kraščah in Imenje, kjer so prikolesarili v sosednjo občino Lukovica. Na poti skozi občino Moravče je Občina Moravče organizirala dve točki, kjer so se kolesarji okrepčali in si nabrali novih moči za nadaljevanje poti.

Društvo krajanov Sp. in Zg. Tuštanj je kolesarje pričakalo v Tuštanju, naslednja točka pa je bila v Dolah pri Kraščah. Nekateri kolesarji so bili navdušeni nad lepoto Moravske doline, predvsem pa tudi nad dokončno asfaltirano cesto Moravče – Imenje, ki jim zaradi manjšega prometa omogoča prijetno kolesarjenje.

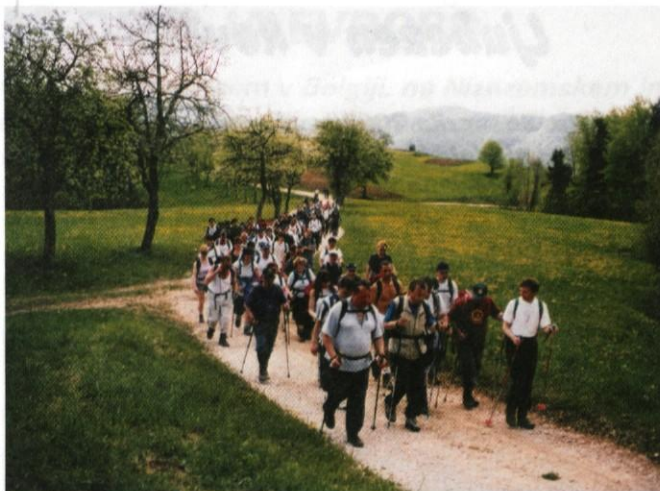
Občina Moravče že nekaj časa zbira ustrezne ponudbe in podatke za ureditev kolesarskih poti v občini, zato v prihodnosti lahko pričakujemo še več kolesarjev.

MILAN BRODAR

8. prvomajski pohod

Prvomajski kresovi so dogoreli. Najbolj zgodnji že razgrajajo z močno navitimi motorji za prvomajsko budnico. Proti Tuštanju pa hitijo prvi udeleženci tradicionalnega pohoda po Moravški planinski poti. Srečujejo se stari znanci s prejšnjih pohodov, mislim, da kar iz vse Slovenije.

Vodniki hitijo z vpisovanjem pohodnikov. Pristrčno pozdravljanje, dogovarjanje, vtis prvega žiga na poti –Tuštanj. Gremo! Dolga kolona dobre stotnje pohodnikov odkoraka proti Javoršici. Skozi temni gozd zasvetijo čelne svetilke in nemirno označujejo našo pot. Nad Javoršico se že naznanja lep prvomajski dan. Zvonček nas pozdravlja na vrhu Murovice. Le toliko se ustavimo, da odtisnemo kontrolni žig, nato pohitimo proti Ciclju. Tu znova žigosamo kontrolni kartonček. Zdanilo se je. Pot nadaljujemo navzdol k Sv. Miklavžu. Pri Mežnarjevih dobimo dober čaj in slastne krofe. Malo si oddahnemo, potem nadaljujemo proti Grmačam in dalje do našega doma na Uštih. Dekleta in žene nas pogostijo s čajem in okusnimi sladicami. Mimo Osoletove jame nadaljujemo pot na Štance Laze, na Pivkelj (880 m) in na Slivno. Mimo GEOSS-a nadaljujemo do Trate, kjer imamo daljši počitek in malico iz nahrbtnika. S čajem nas je pogostila SPINA. Zagrizemo po poti na Vrh pri Mlinšah. Skozi vas Tlačnico in zaselek Kal in že smo na Limbarski gori. Kontrolni kuponček se dobro polni z žigi. Počitek na Gori. Navzdol proti Negastrnu in v Vinje nas kar samo nese. Pri Lukovih dobimo znova kup dobrot: čaj, potica, kačja slina

in suhi krlji, ki gredo večini zelo v slast. Pot na Sv. Mohorja marsikoga spomni, da je za njim ta dan že približno 40 km hoje. Od tu dalje gremo na Imenje, do Lukatijevih in k Sv. Andreju. Pot je lahka. Bližamo se svojemu cilju. Ko se vzpnemo proti gradu nas praznično razpoloženi obiskovalci veselo pozdravijo. Sledi odlična malica in vesel klepet s prijatelji in znanci. Vsak pohodnik je prejel spominsko značko. Najstarejšo in najstarejšega udeleženca pohoda so Tuštanjci nagradili s pohodnimi palicami. Res lepa pozornost. V imenu pohodnikov se lepo zahvaljujem vsem domačinom ob poti, ki so pohodnike tako lepo sprejeli, prav tako pa krajanom Tuštanjca za darilo in prisrčen sprejem.

MARIJAN GRIL, foto Leon Lavrič

Prvi maj v Tuštanju

Nekateri krajanje Tuštanjca so kljub zelo slabemu vremenu počistili naš kraj. Bližal se je prvi maj in zato je bilo treba pobrati smeti in ostalo nesnago. Moramo pa poudariti, da je bilo tokrat smeti veliko manj kot prejšnja leta. Naj se ta trend nadaljuje tudi v bodoče.

NAGRADNA IGRA

Društvo krajanov Tuštanj zastavlja naslednje nagradno vprašanje: Katero po vrsti je bilo letošnje prvomajsko srečanje v Tuštanju?

- a) 5 b) 10 c) 15

Odgovore pošljite na dopisnicah najkasneje do 20.7.2003 na naslov:

Društvo krajanov, Sp. Tuštanj 3, 1251 Moravče

Med pravilnimi odgovori bo žreb razdelil tri nagrade:

- 1.) Kosilo za 4 osebe v gostilni Soklič

2.) 2 ure vožnje za eno osebo po Moravški dolini z oldtajmerjem letnik 1898 (ročni ponaredek)

3.) majica in kapa podjetja Natura

Vsi nagrajenci dobijo tudi kaseto ansambla Svetlin. V igri ne sodelujejo krajanje Tuštanjca.

Obenem pa krajanje prosijo obiskovalce srečanja, da podajo svoje mnenje o prireditvi (pomanjkljivosti, predloge, želje,...itd). Le z vašimi mnenji in predlogi bomo ob naslednjih srečanjih boljši.

Mnenja pošljite na zgonji naslov.

ZAHVALA

Krajanje Tuštanjca se najlepše zahvaljujemo sponzorjem, donatorjem in vsem tistim, ki so prispevali svoje proizvode in usluge za organizacijo srečolova. Prav posebna zahvala pa velja tudi vsem drugim, ki so nam priskočili na pomoč in nam pomagali pri organizaciji prireditve. Zahvala velja tudi PGD Vrhpolje za požarno varnost.

FRANCI CERAR, predsednik

Ljubezen v kovčku

V soboto, 26. aprila 2003 zvečer, nas je sicer že dobro znana gledališka skupina KŠD Peče razveselila s komedijo Marjana Marinca »Ljubezen v kovčku«. Avtor igre in zasedba sta napovedala najmanj dve uri dobre volje...

Mestni sin Marko (Klemen Barlič) na vasi živi brezskrbno samsko življenje. Dnevi minevajo v službi, večerje pa preživlja z občasnimi prijateljicami. Vsega ima za sproti in tako mu hitreje mineva čas. Ob koncu tedna mu gospodinja (Nuška Sušnik), pri kateri stanuje, malce pospravi po sobi in mu podeli kakšen dobrohoten materinski nasvet...

Nekega dne pride nepričakovano na obisk Markova mama (Karla Barlič). Kmalu ugotovi, da so ji na vlaku pomotoma zamenjali kovček. Namesto potice in copat ter ostalih stvari so v tem kovčku ljubka oblačila, verjetno last nekega dekleta, ter dnevnik nežne ženske duše. Marka premaga radovednost in dnevnik prebere. Pisanje neznane lastnice kovčka ga tako prevzame, da začne razmišljati o lastni družini, ženi, otrocih,..., pravzaprav se zaljubi.

Na drugem koncu se vsebini napačnega kovčka čudita prijateljici Vera (Ida Kos) in Marica (Špela Stenko) ter razmišljata, kakšen bi lahko bil pravi lastnik...

Končno oba kovčka prideta v prave roke. Marko spozna obe dekleti, toda katera je pravzaprav avtorica dnevnika? Ta opisuje lepoticu, katero si vsi želijo. Kdo je dekle, ki ne pristane na ponudbo fotoreporterja (Boštjan Mal), niti dvorjenju režiserja (Silvo Kos) ter se ponosno upre poniževalni ponudbi pohotnega šefa (Boris Huber)? Je to Vera ali Marica?

Igra sama je kljub zabavni in komični vsebini zahtevna, vsebuje mnogo dolgih besedil in razmišljanj, katera pa so igralci uspešno obvladali. Igra v režiji Nuške Sušnik je s svojo vsebino ter dobro igralsko zasedbo prerasla burkaštvo, še zna-

čilno za komedije preteklih sezon. Vsebinsko je bogatejša, saj poleg smeha nudi globlje razmišljanje. Zato je predstava po zahtevnosti in kvaliteti preseгла vse dosedanje.

Na odru smo ob ostalih igralcih v glavnih vlogah poleg že dobro znanega in vedno odličnega Klemena Barliča v naše veliko veselje spoznali dva odlična mlada talenta – Ido Kos in Špela Stenko. V svojih težkih vlogah sta se izjemno dobro znašli.

Pohvalna je tudi odločitev, da se spet uprizori igra slovenskega avtorja Marjana Marinca. Le malokdo ve, da je bilo njegovo delo »Poročil se bom s svojo ženo« v Pečah odigrano pred 40. leti, v sezoni 1962 – 1963. Takratna domača gledališka skupina (sestavljali so jo igralci Albina Avbelj, Štefan Sušnik, Jože in Mici Brvar, Tone Podbevšek in drugi) je to igro v režiji Toneta Turšiča uprizorila kar nekajkrat na domačem in tujih odrih.

Tradicija se torej ohranja. Tudi tokrat so igralci gledališko predstavo »Ljubezen v kovčku« predstavili v Moravčah.

Pohvala in čestitke gledališki skupini, ki nam vsako leto postreže z novo predstavo.

JELKA LALIČ, foto Silvo Kos

Promocijski koncert Godbe Moravče

V četrtek, 22.5., je bil v dvorani Kulturnega doma koncert Pihalne godbe Moravče in gojencev Glasbene šole Domžale, oddelek Moravče. Namen koncerta je bil, da svoje glasbeno delo godbeniki predstavijo mladim talentom, ki bi se želeli vpisati v Glasbeno šolo in kasneje tudi pristopiti k Pihalni godbi. Pihalna godba Moravče je že vrsto let reden ustvarjalec ljubiteljske kulture v občini in je s svojim programom zadnja leta privabila kar precej mladih glasbenikov, ki so

se vključili v njene vrste. Poslanstvo godbe je dvojno, saj poleg igranja v skupini skrbi tudi za vzgojno plat, ko nudi možnost, da se mladi lahko udeležujejo v takem sestavu in na nek način tudi gradijo svojo osebnost, odnos do kulture in omiko do lepote glasbe. Dejstvo je tudi, da orkester nima prihodnosti, če ne poskrbi za svoj podmladek. Zato so takšni promocijski nastopi zelo dobrodošli.

Po koncertu je bila v avli tudi predstavitev inštrumentov. Tokrat je glasbila iz družine trobil predstavil glasbeni strokovnjak in z demonstracijskim igranjem razložil razliko med glasbili in njihovo vlogo v orkestru.

Za tolkala se je med drugim zanimala tudi najmlajša obiskovalka, ki je s glasnimi udarci opozorila nase, da lahko Pihalna godba čez nekaj let računa na novo tolkalistko.

Škoda, da organizatorju koncerta ni uspelo privabiti več obiskovalcev, saj so poleg nastopa godbe bili zanimivi nastopi gojencev Glasbene šole, ki so vsak na svoj najboljši način predstavili svoje glasbeno znanje.

Posebno zanimiv je bil nastop mladega ksilofonista in bobnarja. Predvsem je igranje na ksilofon redkost, saj se večina navdušuje za bolj popularne inštrumente.

Upati je, da bo mladi ksilofonist vztrajal in ga bo možno v nekaj naslednjih letih videti in slišati tudi na moravškem odru.

KOKALJ

KOMORNI ZBOR LIMBAR OSVAJA EVROPO

Na večer 25. aprila se je Komorni zbor Limbar odpravil zapet Slovincem v Belgiji, na Nizozemskem in v Franciji ter vsem ljudem, ki jim bo naša pesem prijetna za uho in srce. S seboj smo kot darilo ponesli tudi našo prvo, pravkar izdano zgoščenko naših pesmi.

Da se je v tujini oglasila tudi priljubljena narodno zabavna glasba, nas je spremljal ansambel Prjatli in citrar Tomaž Plahutnik. Za naše gostovanje se je trudil in navezoval stike Alojzij Štefan. Za pozdrave iz naših krajev pa je poskrbela županja, ki je kot članica društva potovala z nami. Glede na izkušnje iz naših prejšnjih gostovanj pri Slovincih v tujini, smo se zavedali, da jim res prinašamo košček domovine, domačo pesem in besedo, s katero bodo obnovili pripadnost svoji kulturi.

Nastopali smo na Slovenskem dnevu v Heerlenu na Nizozemskem, kjer smo bili gostje na prireditvi ob obletnici njihovega slovenskega društva, kjer so sodelovali še domači zbori. Presenečeni smo bili, ker pojo slovenske pesmi tudi ljudje, ki našega jezika ne znajo. Ansambel Prjatli s svojimi gosti, tudi iz naših pevskih vrst, je s poskočnimi vižami razgibal staro in mlado. Po vsestranskem sodelovanju na prireditvi smo odšli v Maasmechelen v Belgiji, kjer so nas toplo sprejeli v slovenski misiji. Tamkajšnji župnik Lojze Rajk je bil zelo vesel naših obrazov, saj se mnogih spomni še iz časov svojega kaplanovanja v moravški župniji. On, gospodinja in ekipa dobrih ljudi so nam odprtih rok postregli z vsem, kar imajo. Predstavili so nam naše gostitelje, ki so nas odpeljali na svoje domove. Ganilo nas je gostoljubje, s katerim so nas ognili.

Belgijski prijatelj organizatorja našega gostovanja g. Stane nam je pokazal lepote njihove domovine in z duhovito razlago pokazal svoje znanje, širino svojega srca in duha. Na koncertu v tamkajšnji cerkvi smo navdušili s svojim petjem in ganili ne le slovenska srca, ampak srca vseh, ki so se pripravljene odpreti lepoti. Slovenska pesem je resnično lepa in bogata. Da je še bolj mehko sedla v srca, je poskrbel zven citer. Kakor so njih očarale naše pesmi, so nas prevzela polja cvetočih tulipanov, mlini na veter, tuneli pod morjem, ravnina, urejenost rudarskega naselja, lepota in zgodovina njihovih mest, sedež Evropske unije in naša zastava sredi Bruslja ter lilija, kot simbol mesta. Skozi Luxembourg smo nadaljevali pot proti Franciji, kjer so nas čakala nova presenečenja. Pri slovesni slovenski maši smo peli skupaj z drugimi zbori. Vsak zbor je zapel tudi sam. Slovenski utrp v mestu Merlebach nas je pozitivno presenetil, saj govori slovensko staro in mlado. Če verjamete ali ne, smo naleteli na zgovorno Moravčanko! Predvsem si bomo vtisnili v spomin

množico kamenčkov, ki jih njihov župnik skrbno sestavlja v mozaike. Popoldne po koncertu smo preživeli v družbi tamkajšnjih Slovencev, ob glasbi naših Prjatlov, pogovoru in narodni pesmi ter se počasi poslovili. 2. maja zjutraj smo zagledali domače kraje.

Zanimivo, kako ljudje dobro poznajo Slovenijo in cenijo njene lepote. Prav je, da se kdaj odpravimo drugam, da nas očarajo tuje lepote in da ob vrnitvi domov zopet odkrijemo lepote sveta pred domačim pragom in se zavemo svoje identitete in moči materinega jezika.

Morda je potrebno, da zapojemo slovensko pesem tam daleč v svetu, da občutimo njeno moč. Ne vem, kdo je bil bolj prevzet, ali poslušalci ali mi pevci, ki smo videli, koliko pristne radosti in ganjenosti je prinesel naš obisk in naše petje. Hvala vsem, ki so nam v teh dneh pomagali doživeti, kaj se pravi biti sprejet in vsem, ki so nam omogočili to gostovanje. Poleg prospektov o Sloveniji in naši občini smo jim pustili v srcu nasmeh slovenske pesmi. K obujanju blagih spominov na deželo na sončni strani Alp jim bo pomagala tudi naša pesem zapeta v cerkvi na Limbarski gori in ujeta na naši prvi zgoščenki, katere rojstvo ponosno sporočamo tudi vam.

KUŠAR, foto: Novak

Krona nekajletnemu delu in prizadevanjem

V Pečah je v nedeljo, 18.5.2003, upokojeni ljubljanski škof msgr. Jožef Kvas v navzočnosti domačega in drugih duhovnikov blagoslovil župnišče in ga s tem tudi uradno predal svojemu namenu.

Praznično okrašeno pročelje novega župnišča in cerkev sv. Jerneja sta to nedeljsko popoldne pričakala množico, ki je z veseljem sledila važnemu dogodku. V množici ljudi je bilo poleg številnih domačinov tudi precej mojstrov, ki so gradili župnišče. Med prisotnimi duhovniki sta bila poleg zdajšnjega tudi oba nekdanja župnika, g. dekan ter škof, msgr. Jožef Kvas. Prisotna je bila tudi županja Občine Moravče. Pred župniščem je najprej vse pozdravil in orisal idejo za gradnjo ter potek del predstavnik župniškega pastoralnega sveta:

»Od ustanovitve gradbenega odbora v septembru 1995 pa do danes je bilo opravljeno veliko delo, stroški so bili visoki, vse skupaj pa so ovirali predpisi Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine. Končno smo prejeli dovoljenje za rušenje starega župnišča – to je bilo staro, dotrajano in vlažno ter zato nefunkcionalno. Novo župnišče je moralo biti ravno takšno kot staro, zgrajeno v rimsko – oglejskem slogu...

Dela so stekla, na mestu starega župnišča smo na novem župniškem domu v letu 1998 že dobili streho, še istega leta pa je bilo izdano tudi gradbeno dovoljenje. Dela so se vrstila. V letu 2000 so takratni birmanci v spremstvu botrov, škofa in župnika že prišli v sprevodu iz novega župnišča v cerkev. Od leta 2000 dalje v župnišču poteka verouk. Opremljena je bila kapela in sedaj so v njej v zimskem času delavniške sv. maše. Kasneje so se opravljala še mnoga druga dela, lansko leto fasada, letos ureditev zgornjega nadstropja in »cokl«. Za vse to je bilo potrebno veliko moči, odpovedovanja ter ure in ure prostovoljnega dela. Pri delu so se še posebej izkazali nekateri posamezniki, ki so za to prejeli priznanja. Nadškof in metropolit dr. Franc Rode je podelil priznanje za izjemen trud pri organizaciji dela in skrbi za gradnjo Tonetu Stenku in Miru Kosu ter celotni župniji, ki naj velja kot sporočilo vsem prihodnjim rodovom: »Živite in delajte v slogi, nikoli ne pozabite na Boga in vse boste zmogli.« Tudi župnija Peče je podelila nekaj priznanj. Prejmejo jih: Tone Stenko, Miro Kos, Stane Bunjevac, Milan Kokalj ter župnik Janez Zaletel.

Priznanje bi pravzaprav zaslužil vsak, ki je pomagal pri gradnji. Nihče ni prešteval vseh delovnih ur, vseh zaradi skrbi, neprespanih noči, vseh kosil in malic, ki so jih gospodinje prinašale delavcem...

Gradnja je bila tudi velik finančni zalogaj. Dobršen del denarja so prispevali farani, veliko so pomagali naši nekdanji župljani, s katerimi se vsakoletno družimo na žegnanju. V veliko pomoč so nam bili krajani Zgornjih Kosez. Kljub temu da ne spadajo v našo župnijo, niso v ničemer zaostajali. Pomagala nam je tudi Občina Moravče.

Da smo pri delu vztrajali, je pripomogla tudi moralna podpora in molitve mnogih ljudi...«

Govoru je sledil slovesen blagoslov, nato pa sv. maša. Tu je vse nagovoril g. škof. Poudaril je, da je takšno novo župnišče za tako majhno župnijo velik uspeh. Pri maši smo se zato bogu še posebej zahvalili za blagoslov pri delu, za srečo, da pri delu ni nikoli prišlo do nezgode.

Po končani maši si je marsikdo ogledal župnišče in se ob kavi in pecivu po stari navadi še malce pomudil na trgu pred cerkvijo.

Nedeljsko popoldne je bilo lepo, polno veselja, ponosa in želje, da bi tako tesno povezani, kot smo sedaj, ostali tudi naprej.

JELKA LALIČ, foto Dejan Gabršek

Zborovskemu petju in cerkveni glasbi predani od malih nog do sivih las

Drtika, 1.junij 2003 Že po tradiciji se prvo junijsko nedeljo v cerkvi Marije kraljice angelov zberejo ljubitelji cerkvenega zborovskega petja, saj se jim predstavijo vsi zbori, ki vsako nedeljo in praznik obogatijo bogoslužje v moravški župniji.

Vsak zbor je v koncertnem delu zapel 3 pesmi. Najprej je nastopil mladinski zbor pod vodstvom gospodične Jane Vehovec. Njena desna roka, sestra Anka, je v zboru odpela tudi solistične točke. Sledil je dekliški zbor 14 deklet Proteja z zborovodkinjo Elizabeto Pirnat in pianistom Tomažem Pirnatom. Njihove pesmi so bile posvečene Mariji. Barbara Fale vodi najštevilčnejši zbor, otroški zbor Zvonček. Z glasnostjo in voljo do petja so kazali, da so radi v zboru, radi pejejo, zborovodkinja pa jim dopušča dokajšno mero svobode pri izražanju glasbenega doživljanja. Svoj nastop so popestrili z instrumentalno spremljavo. Moški zbor je v pesmi našel predvsem misli o Jožefu. Moškemu zboru so se pridružile še pevke in mešani zbor je najveličastneje zadonel, morda tudi zato, ker je že sam izbor pesmi naredil svoje in polnoglasno odmeval od obokov ladje.

Ivana Holozin upihnila 90. svečko

Rojstni dan je praznovala 28. maja. Njen dekliški priimek Cerar pove, da izhaja iz mlina ob Rači pri Franc. Domačini jo poznamo pod imenom Finžgarjeva teta s Sela pri Moravčah. Njena otroška leta so bila težka za vseh pet otrok, saj je bil oče v letu 1916 žrtev prve svetovne vojne. Samo mama, ki se je s težavo prebijala skozi življenje, je skrbelo za pet lačnih ust. Edini vir preživetja sta pomenila mlin in majhna kmetija. Zgodaj je šla služiti, najprej na Vrhopolje k Bunčk, nato pa v Spodnjo Javoršico k Vagrin.

Sama pravi, da so to leta, ko je šla služiti in hodila v tabrh (delo na kmetiji za hrano in minimalno plačilo, običajno v pridelkih). Poročila se je leta 1963 z Antonom Holozinom ter prišla na Selo v Finžgarjevo hišo. Leta 1985 ji je umrl mož, dve leti kasneje pa jo je vzela v oskrbo nečakinja Pavla Lebar. Teta velikokrat pripoveduje, kakšno je bilo življenje nekdanj, kako so morali varčevati in delati. Danes pa, pravi, vse naredijo stroji. Ker neprestano hodimo od doma, nas vedno svari, da bomo vse zapravili. Kljub letom se še živo zanima za delo na travnikih in poljih, spremlja radijska poročila in nas obvešča o vremenski napovedi. Le s težavo pa se odpove vsakodnevnemu sprehodu in posedanju pred hišo. Gospe Ivani ob častitljivem rojstnem dnevu iskreno čestitamo in ji želimo še lepega in zdravega življenja med domačimi.

I.L.

Pri peterkovih kar dve poroki

Tončka in Tone Peterka zlatoporočenca

Le teden dni pred Primoževu poroko sta petdeset let skupnega življenja praznovala njegova stara starša. V Prikrnico sta prišla po svoji poroki, kjer sta podedovala majhno kmetijo po teti. Oče Tone je pridno hodil služiti kruh v Elektro

Ljubljana, mama Tončka pa je doma skrbelo za tri sinove in delo na majhni kmetiji. Sedaj uživata jesen življenja ob vnukih in tudi že prvem pravnuku. Čeprav ima mama Tončka težave z nogami in zdravjem, se njuna ljubezen še vedno odseva v iskrenih pogledih v veselju in težavah. Naj se še dolgo veselita življenja v dvoje in ostaneta svetel zgled vzajemnega dajanja in prejemanja. Iskrene čestitke.

Primož Peterka zapustil samski stan

Tako sta se Primož in Maj čisto po moško dogovorila, da čedno mamico Renato Bohinc vzameta čisto zares in čisto za svojo in potem je oči Primož skočil svoj življenjski

skok in pristal v varnem doskoku zakonskega stanu. V krogu znancev, prijateljev in sorodnikov sta si vedno zvestobo obljubila 10. maja pred matičarjem v Predvoru, v idilični cerkvi v Tunjicah in imela čisto pravo ohcet na Šmarjetni gori nad Kranjem, kjer so za prijetno druženje skrbeli Gamsi. Zbrano družbo pa so presenetili tudi »švercarji« s kamelo, ki so jih zaigrali fantje iz Primoževu rojstne Prikrnice. Iskrene čestitke!

Zborovodja Alojzij Štefan svoje delo opravlja že toliko časa, kot je v Moravčah župnik gospod Viktor Primožič, ki je ob koncu s ponosom izrazil veselje nad tem, da se lahko radosti tolikih zborov v župniji, ki zapolnjujejo bogoslužna opravila s petjem. Mnogim župnijskim občestvom in župnikom to ni dano. Z veliko hvaležnosti je zborovodjem Barbar, Jani, Alojzu ter Elizabeti in njenemu možu poklonil knjižno darilo in besede zahvale, ki pa so veljale tudi družinam, še posebej ženam ali možem, ker v času odsotnosti zaradi vaj in nastopov poskrbijo, da je doma vse prav. Marsikdo med poslušalci se je v mislih zahvaljeval tako pevcem kot zborovodjem za proste urice, ki jih pevci naklonijo v skupno dobro. Alojzij Štefan je slovesno povzel občutke pevcev in poudaril, da svoj čas in svoje petje poklanjajo, zato se še posebej veselijo novih članov v kate-remkoli zboru. Župnik pa se je ob zaključku še širše opredelil do pevcev, saj svoj talent s pridom uporabljajo, ga večajo in se ob petju osebno bogatijo, kajti njihove pesmi pojejo o ljubezni, prijateljstvu, veselju do življenja, česar v sodobnem času marsikomu primanjkuje. Pojte torej, če ste obdarjeni s poslušom, Če pa vam ta talent ni dan, poslušajte z ušesi in odprtim srcem, saj boste le tako lahko dobili, kar tovrstni koncerti poslušalcem dajejo.

Po koncertu so se pevci in obiskovalci še zadržali ob drtijski cerkvi in še kakšno rekli o tem in onem, nazdravili minulemu pevskeemu letu in izrekli še marsikatero dobro idejo, ki jo bodo v prihodnjem letu lahko realizirali.

MAL

MAL

Jubilejnih 10 let praznovali v Moravčah

3. aprila 1993 je z veliko vneme nastala **Zveza slovenskih podeželskih mladlin** v Kranju. Društev v Sloveniji je 55, njihova krovna organizacija pa je ZSPM. Predseduje ji že četrti predsednik, Martin Mauser. Pred njim pa so ledino orali Metoda Senica, Bogomir Vnučec in Danijel Rihterič. Na prazničnem občnem zboru se je zvrstilo veliko gostov in govornikov, ki so pomemben mejnik v združevanju mladine s podeželja praznovali skupaj z njimi. Misli posameznih govornikov so bile spodbudne, a vendar realne in pričakovane po vstopu v EU, kar bo po napovedih bridka izkušnja za prenekatero majhno kmetijo. Na govorniškem

odru so se zvrstili Igor Vidergar podpredsednik ZSPM, domačin in glavni organizacijski »vlečni konj«, Borut Pahor, predsednik Državnega zbora, ki je mlade povabil, naj se s predlogi obračajo na parlament, Bogomir Vnučec, bivši predsednik ZSPM in sedanji poslanec, Peter Vrisk predsednik KGZ, Martin Mauser, predsednik ZSPM, predsednica zveze DPŽ Marija Horjak, Peter Zadel s Kmečkega glasa,

Jože Gornik. Občnemu zboru je prisostvovala tudi županja in jubilarantom ob priložnosti spregovorila o pomembnosti njihovega kvalitetnega preživljanja mladostnega življenja, saj le ta pomeni ogenj, ob katerem se bodo grelji še dostikrat v zrelem življenjskem obdobju. Pohval in spodbud je bilo veliko. Velika pa so tudi pričakovanja, zato mladim podeželjanom tudi v prihodnjih letih ne bo pošla sapa, ko se bodo lotevali odgovornih nalog.

O kulturni ponudbi po novem odločal programski svet

Morda je prav odločitev, da o pomembnosti izbora kulturnih prireditev občini, zaupana skupini šestih ljudi z vseh vetrov občine iz različnih poklicnih in interesnih področij, zagotovilo, da se na področju kulture dogaja in to dobro in kvalitetno in se še bo dogajalo in to še bolje in še kvalitetneje.

Programski svet se je prvič sestal v četrtek, 29. maja 2003, in kar tri ure ustvarjalno gradil različne poglede na kulturno ponudbo. Pa vendar je ob koncu zaresno odločil, da se v prihodnji sezoni občanom ponudi možnost nakupa abonmaja, ponudi večjo raznolikost prireditev in se medijsko še bolj predstavi.

V kulturnem programu je sodeloval Komorni zbor Limbar, harmonikarji iz Podbočja in gledališka skupina DPM Semič, ki je uprizorila igr *Ta mlade*. Besedilo je napisala ena od

članic društva, na vajah pa jim je z nasveti priskočila na pomoč Anica Jakša, učiteljica slovenščine iz semiške osnovne šole. V avli kulturnega doma pa so tudi tokrat gurmanskim užitek botrovale pridne članice DPŽ Moravče.

Neuradni del so nadaljevali ob večerji in prijetnem druženju v gostilni Kavka.

MAL

Ker pa veliko glav, veliko ve, člani programskega sveta vabijo vse zainteresirane občane, da jih seznanite s svojimi željami, pogledi in predlogi na kulturno dogajanje v občini.

Svoje, za programski svet zelo pomembne, poglede pošljite na naslov Občina Moravče, Milan Kokalj, vodja kulturnega doma, Trg svobode 4, 1251 Moravče ali na Občina Moravče, Bernarda Mal, uredništvo glasila, Trg svobode 4, 1251 Moravče. Programski svet bo na svojem naslednjem sestanku, ki bo predvidoma 25. avgusta, vse prispеле predloge pregledal in se do njih opredelil, seveda v skladu z možnostmi, ki jih ustanova, kot je Kulturni dom Moravče, ima.

Sodelujte in si ustvarite kulturo pred domačim pragom tudi po svojih željah.

MAL

Občni zbor Občinskega združenja borcev in udeležencev NOB Moravče

Člani Občinskega združenja borcev in udeležencev NOB Moravče so se v mesecu maju zbrali na rednem letnem občnem zboru.

S poročilom o delu v preteklem letu je člane in ostale navzoče seznanil z aktivnostmi v času od zadnjega občnega zbora, ki je glede na starost članstva kar zadovoljiva. Borci so v preteklem sodelovali pri organizaciji spominske svečanosti ob šestdeseti obletnici požiga zlatopoljskih vasi, vasi Koreno in Hrastnik, na dan pred prvim majem pa so izvedli dobro obiskano spominsko svečanost V Češnjicah pri Moravčah. Borci se trudijo, da vsakega preminulega člana pospremijo s praporom in poslovnimi besedami, ob zaključku leta pa obišejo in obdarijo tudi starejše člane. Izpostavil je tudi vprašanje vzdrževanja spominskih obeležij iz druge svetovne vojne, kar je naloga lokalne skupnosti.

Vabilu na občni zbor se je odzvala tudi županja Ljudmila Novak, ki je pozdravila vse navzoče in se **zavzela za dokončno spravo med Slovenci**, saj nas to osemindeset let po končani vojni še vedno na nek način razdvaja. Ponovno je odprla vprašanje postavitve ustreznega obeležja v spominskem parku sredi Moravč, **čemu borci niso nasprotovali** ob pogoju, da se točno opredeli, za kakšne žrtve druge svetovne vojne v konkretnem primeru gre.

Člani občinskega združenja borcev in udeležencev NOB načrtujejo v avgustu srečanje tudi v Hrastniku.

Ob zaključku občnega zbora so srečanje nadaljevali z neformalnim pogovorom med člani, izkoristili pa so tudi prisotnost županje, ki je ob tej priložnosti odgovorila na marsikatero vprašanje v zvezi z delovanjem Občine Moravče.

MILAN BRODAR

Ob deseti obletnici ustanovitve spominsko obeležje

V soboto, 17. maja 2003, je bilo na GEOSS-u zelo slovesno. Ob deseti obletnici ustanovitve Združenja veteranov vojne za Slovenijo je bilo ob tej priliki odkritje spominskega obeležja Rodoljubu osamosvojitvene vojne. Zbrala se velika množica obiskovalcev, ki so še enkrat potrdili pripadnost slovenskemu osamosvojevanju.

Častni govorniki na svečani prireditvi so bili gospod Srečko Lisjak, predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo in načelnik general štaba Slovenske vojske brigadir Ladislav Lipič. Zbranim je spregovoril tudi generalni sekretar svetovne veteranske organizacije gospod Marek Hagmajer. Veliki množici zastav se je pridružila tudi zastava veteranske organizacije iz Moravč. V bogatem kulturnem programu je med drugimi nastopajočimi prisotno občinstvo navdušil tudi nastop folklorne skupine, ki je s spletom slovenskih plesov dal prireditvi še poseben pečat.

Sledilo je odkritje spominskega obeležja Rodoljubu osamosvojitvene vojne, katerega sta odkrila Srečko Lisjak in brigadir Ladislav Lipič.

Na slovesnosti je bila prisotna tudi veteranska organizacija iz Moravč, ki se je ob tej priliki tudi simbolno fotografirala pri novem spominskem obeležju. Zveza veteranov vojne za Slovenijo je v sodelovanju s Slovenci v zamejstvu ob odkritju Rodoljuba pripravila tudi priložnostni spominski kovanec.

Po zaključku prireditve so se vsi udeleženci srečanja ob lepem vremenu zadržali še na prijetnem druženju, ki je ponovno povežalo marsikatero prijateljsko vez.

KOKALJ

Spomin na padle še živi

Gozd nad Češnjicami; 30. april 2003 ob 16.00

Ta dan se je nad Remzovo domačijo zbralo okoli 450 domačinov in drugih obiskovalcev na žalni slovesnosti pri spomeniku žrtvam, ki so padle 21. aprila 1945 pod streli okupatorja in domobrancev. Med udeleženci je bilo 24 praporščakov Območnih odborov ZZB sosednjih občin. Udeležence je pozdravil tajnik območnega združenja borcev in udeležencev NOB Moravče Milan Brodar, ki je bil tudi povezovalac kulturnega programa. Ob polaganju vencev k spomeniku so se z minuto

molka spomnili na vse žrtve. Slavosni govornik je bil poslanec državnega zbora Maksimilijan Lavrinc. Njegov govor je povzemal čas NOB, čas po vojni in samostojni Sloveniji. Sledil je kulturni program s sodelovanjem mešanega pevskega zbora DU Moravče, učencev OŠ Jurija Vege pod vodstvom učitelja Anteja Pajka, citrarja Rada Kokalja in moškega pevskega zbora KUD Tine Kos Moravče pod vodstvom Mira Capudra. Upokojenski zbor je s harmoniko spremljal Milan Kokalj. Po spominski svečanosti je sledilo tovariško srečanje. Med udeleženci je bil tudi predsednik

Območnega združenja borcev in udeležencev NOB Domžale, tovariš Rajko Hafner, ki se slovesnosti rad udeležuje, čeprav je slabega zdravja in mu gre za to javna zahvala.

po zapisu
JOŽETA NOVAKA

Novoustanovljeni šahovski klub delaven

Šah je v Moravčah že tradicija, v preteklem letu pa je bil prvič ustanovljen samostojni šahovski klub. Prvi večji turnir, ki ga organizirajo, je Odprto prvenstvo občine Moravče v počasnem šahu, kar pomeni, da ima vsak igralec 1 uro in pol časa za partijo. Sodeluje 11 igralcev iz Moravč, Zagorja in Domžal. Pomerili so se po Bergerjevem sistemu, kar pomeni, da vsi igralci med seboj odigrajo po eno partijo. Igra se eno kolo na teden, skupaj torej 11 kol.

Turnir bo trajal do 6. junija letos, trenutno vodi Stane Korošec iz ŠK Moravče. Sledita mu Marko Jurič iz ŠK Zagorje in Matej Filip iz ŠK Vele iz Domžal.

Tekoče dogajanje turnirja, kakor tudi drugo aktualno dogajanje v klubu lahko ljubitelji šaha spremljajo tudi na internetnih straneh:

<http://www.geocities.com/zampiks1/klub.html>

M.K.

Maša obiše šolsko knjižnico

Z veseljem vam predstavljam novo knjigo avtorice Mojiceje Podgoršek »Maša obiše šolsko knjižnico«, ki je bila izdana v založbi Miš (el. naslovu: fam.mish@siol.net).

Že sama naslovnica nas vabi v knjižnico, saj predstavlja vrata šolske knjižnice, nudi pogled vanjo ter nakazuje možne aktivnosti, ki se v njej odvijajo.

V knjigi sta glavni osebi Matic – drugošolec in Maša – prvošolka. Matic s seboj v knjižnico pripelje Mašo. Matic lepo in nevsiljivo pomaga Maši. Maša sprejme pomoč in se ob njem nauči veliko novega npr.: kako se v knjižnici obnašati, kako najlažje poišče najljubšo knjigo, kako so knjige razporejene...

Pomoč Matica je prikaz, kako otrok lahko ponudi pomoč drugemu in Maše, kako pomoč sprejeti. Tako otroci dobijo vzorec, po katerem se lahko tudi sami kasneje vedejo.

Ilustracije v knjigi so zelo dobre in natančne. Vsebinsko so povezane z besedilom. To se mi zdi pomembno, saj otroci ob poslušanju opazujejo slike in jih povezujejo s slišanimi informacijami. Na ta način si prebrano še bolj zapomnijo. Uporabljene barve ilustracij otroke privlačijo in si jih z veseljem ogledujejo. Ob ilustracijah imajo veliko možnosti za opisovanje in pogovor z osebo, ki z njimi bere (pogosto smo to ravno starši). Tako ob prebiranju,

Sodelovali na 8. podjetniškem forumu v Litiji

V torek, 22.4.2003, smo se člani podjetniškega krožka skupaj z mentorico Majo Gerčar odpeljali v Litijo. Z upanjem na zmago smo se zbrali v telovadnici, kjer so nas organizatorji razveselili z igrico o litijskih junakih in razvedrili z glasbo. Po tem pa je šlo za res! Odšli smo v predavalnico in predstavili smo svoj projekt Novoletni sejem skupaj z izdelki, ki jih je bilo na sejmu moč kupiti. Izdelali smo poslovni načrt, ki je vseboval: ankete, predvidene stroške, predstavitev, kritična tveganja, vrednotenje in utrinke z našega dela. Čakali smo le še na razglasitev rezultatov. Nismo bili prvi, dosegli pa smo odlično uvrstitev na drugo mesto. Čeprav nismo zmagali, je bila to za nas, bodoče podjetnike, odlična izkušnja. Pa tudi posebna pohvala strokovne žirije nam je laskala.

za podjetnike MAJA LAH in DOMEN LAVRIČ

listanju knjige dobijo neko vizualno predstavo o knjižnici, kako približno izgleda. Ob svojem prvem obisku, bodo takoj vedeli, kako se v knjižnici obnašati, kje iskati sebi primerne knjige, ne bodo se počutili izgubljene, manj jih bo strah iskati ali vprašati, saj bodo nekaj informacij že imeli.

Všeč mi je bil tudi primer knjig, ki si jih je Maša želela izposoditi. To sta knjigi »Muca copatarica« in »Maček Muri«. Ti dve knjigi sta v slovenskem prostoru klasika in ju poznajo vsi otroci. Tako poznajo avtorja omenjenih knjig in še naučijo se, kako poiskati gradivo. Navdušenje Maše, ko sama najde zeleno, je prav nalezljivo in spodbudno. Menim, da bo vsak otrok z veseljem poskusil sam poiskati. Če drugega ne, bo najprej poiskal prav ti dve knjigi.

Ob branju lahko spodbudimo otroka in ga v dialogu Maše in Matica sprašujemo: »Kako bo Maša iskala knjigo Maček Muri«, kako bi sam našel svojo najljubšo knjigo ipd.«

Všeč mi je **slog črk**. Na vsaki strani je prva polovico besedila pisana z malimi tiskanimi črkami, spodnja z velikimi tiskanimi črkami. Tako imajo vsi bralci možnost, da knjigo preberejo.

Ko se knjigo prebere, vsak lahko opazi na platnici rdeč rob. A že ve, kaj to pomeni, saj je izvedel iz knjige.

Meni so se zelo vtisnile v spomin Mašine besede: »Komaj čakam, da se naučim brati,«... in njene besede so prava spodbuda otrokom, ki se učijo brati, saj slišijo in vidijo, kaj vse lahko v knjigah najdejo.

Kot mama in kot psihologinja priporočam knjigo vsem, tako staršem kot otrokom. Ob branju te knjige dobimo veliko informacij, npr.: kako so knjige označene in razvrščene po težavnosti, kako zeleno gradivo najlažje najdemo. Občinske knjižnice imajo že prostorsko ločene knjige (mladinski oddelek, strokovni oddelek, čitalnica itd.) in starši nismo pozorni na te oznake. Zato je ta knjiga pomemben korak k izboljšanju splošne poučenosti.

NIKA CERAR, univ. dipl. psih.

Najmlajši čutijo, da je svet s knjigo lepši in bogatejši

Šolsko leto je že skoraj pri kraju in mnogi so že z mislimi na počitnicah. Tudi predšolski otroci so zahajali, pa ne v šolo, ampak k uram namenjenim pravljicam. Te so jih vodile v svet, kjer domišljija ne pozna meja, tja kamor je vstop dovoljen samo neokrnjeni otroški domišljiji. Poleg pravljic so otroci postopoma osvojili tudi lep, spoštljiv odnos do knjige in prav gotovo ugotovili, da je svet s knjigo mnogo lepši in bolj bogat.

S tem namenom je tudi letos matična knjižnica Domžale, enota Moravče vsem, ki so preko leta obiskovali knjižnico in pravljичne urice podarila lutkovno predstavo.

Tokrat je gostovalo gledališče "Zapik", ki je otrokom na zabaven in igriv način predstavilo lutkovno igrico z naslovom "Pravljica o mezinčku". Lepo je bilo videti nasmejane otroške obraze, ki so s zanimanjem sledili vsebini pravljice in skupaj prepevali z Mezinčkom, se spremenili v konja ter bili na koncu celo nagrajani, ker so opozorili kralja pred hudobnim roparjem. Lepo in na zanimiv način prikazano pravljico so si številni otroci ob spremstvu staršev z zanimanjem ogledali. Odhajali pa so z željo, da bodo tudi v bodoče z veseljem obiskali Kulturni dom, kadar bodo na sporedu programi za najmlajše.

KOKALJ

Zaključek bralne značke

23. april je bil v tednu knjige za moravške šolarje še posebno zanimiv dan, saj so se srečali z Adijem Smolarjem vsi tisti, ki so uspešno zaključili tekmovanje za bralno značko. Uro koncertiranja in pogovora z Adijem je zlasti najmlajše razveselila, bili so tako animirani, da so plesali, poskakovali, ploskali, preprosto uživali v uspešni komunikaciji, ki je bila imenitno vzgojna in nevsiljiva. **Adi Smolar** in zaključek bralne značke bosta še nekaj dni glavni temi pogovorov med ljubitelji in zvestimi bralci knjig.

Adi je znan in priljubljen slovenski kantavtor, vendar je potrebno njegov nastop gledati poleg glasbene še iz njegove sporočilne plati. Na izredno prijazen in poučen način je znani glasbenik poleg svoje glasbe, katera ima zelo tehtna besedila, predstavil zdrav odnos do življenja s poudarkom na moralnih in etičnih načelih. Predvsem višja stopnja se je ob Adijevih dialogih strinjala s normami, ki so najbolj preizkušene v vsakdanjem življenju. Spontano sodelovanje in prepevanje je ustvarilo med mladim občinstvom pravo šolsko uro dobre, lepega in pozitivnega naboja, ki ga včasih prav najmlajši najbolj potrebujejo.

Predstavitev projekta Lesena knjiga

Še pred tem pa se je v šolski knjižnici zbrala pisana množica odraslih in otrok, ki so se udeležili predstavitve projekta Lesena knjiga, ki ga je vodila šolska knjižničarka Mojiceja Podgoršek. Izkazala se je kot imenitna voditeljica timu sestavljenemu iz učencev in učiteljev, ki so sodelovali pri projektu. Mojiceja je poleg organizacije prispevala še, **že svojo četrto literarno besedilo**, besedilo pravljice z naslovom **Potovanje v pravljico deželo**. Besedilo je v slikanici izšlo pri založbi Miš z ilustracijami Petre Obidič. Istočasno pa je nastajala lesena knjiga, ogrodje katere je izdelal Marko Osolnik, ilustracije so s spretnimi prsti oblikovale učenke knjižničarskega krožka. Posebnost ilustracij je v tem, da so koristno uporabile figurice iz vsem otrokom dobro znanih kinder jajčkov in si zamislile nekatera svetlobna telësa v izvedbi Uroša Karažije. **Knjiga je na ogled v knjižnici. Spremlja pa jo tudi posnetek na zgoščenki**, ki so ga pripravili učenci z mentorico Bernardo Mal, posnel in z zvočnimi učinki opremil pa Boštjan Perovšek. Brez finančne pomoči Občine bi se temu projektu pisali slabši časi, kar so v pristrčnem in umetniškem programu ob predstavitvi povedali tudi učenci, ki so z darili, izdelki učencev, razveselili obiskovalce. Vsekakor je bil projekt letoletni izziv tako učencem kot sodelujočim učiteljem in so bili ob pohvalnih besedah gostov zagotovo zadovoljni. Ker pa čudežno drevo ob skrbni negi tudi dobro uspeva, se njegovih bodočih sadov že danes lahko veselimo. Vse čestitke ustvarjalcem, učencem in učiteljem.

STARA FOTOGRAFIJA

Že nekaj časa smo s prostorom pri Novicah na tesnem, zato so se stare fotografije ubogljivo starale tudi v mojem predalu. Izbrala sem staro fotografijo, posneto 1961. Predstavlja Puklčev žago ob Drtijščici in takratnega lastnika Lojzeta Učakarja pri delu. Odločitev pa je bila lahka, saj se naslovnica in rubrika Moja dolina na dlani spopadeta z drevesi, njihovim staranjem, varovanjem in strokovni sanaciji. Po svoje pa je to tudi napoved naslednje teme o tesarstvu in krovstvu. Fotografijo je za objavo odstopil Jože Novak z Vrhpolja, ki ga tudi sicer na naših straneh večkrat »srečujemo«. Tokrat pa se je še posebej potrudil z iskanjem podatkov o stari žagi. Žaga je leta 1867 že stala. Imela je leseno vodno kolo. Okrog leta 1910 je lastnik Ludvik Bizilj namestil v strugo turbino. 1913 je gospodar prišel na boben., štiri leta kasneje je žago kupil Janko Toman za sina Cirila. Nov lastnik Franc Mal je žago kupil leta 1921. Za njim sta žago dedovali žena Angela Mal leta 1930 in hčerka Pavla. Leta 1936 gospodarstvo prevzameta Kristina in Alojz Učakar. Žaga samica še vedno obratuje zahvaljujoč se sedanjemu lastniku.

urednica

Svet je za človeka tako velik, kot je veliko njegovo srce

Ko sem v eni izmed prejšnjih števil Novic iz Moravske novic, zasledila prijazno povabilo urednice, k sodelovanju pri pisanju v naš skupni časopis, sem se zamislila nad dejstvom, da v tem, sicer hvale vrednem časopisu, pogrešam članke še s kakšno drugačno tematiko, ki je resnično skorajda ni zaslediti. Zanima in zadeva pa prav vsakogar izmed nas.

To pa je področje o katerem bi bilo prav, da bi se več pisalo, spraševalo, govorilo in da bi tudi tisti ljudje, ki ne grede vsak dan "v dolino" bili z določenimi podatki in informacijami seznanjeni.

V mislih imam teme s področja sociale in različnih socialno varstvenih storitev na področju naše občine. Kot nam je znano, področje občine Moravče s temi storitvami in dejavnostmi pokriva Center za socialno delo Domžale. Vendar nikjer ni zaslediti kakega konkretnega poročila oz. obvestila o njihovem delu, dejavnostih in rezultatih tako na področju naše občine, kot tudi širše, ker smo pač še vedno v določenih zadevah povezani.

Pa tudi med ljudmi, kot da ni zanimanja za tovrstne dejavnosti in storitve. Morda so z njimi seznanjeni delavci občinske uprave, svetniki in posamezni odbori, vendar "navadni" ljudje o teh stvareh ne vemo skorajda nič.

Zanimivo bi bilo izvedeti kaj o njihovih osnovnih dejavnostih, storitvah, ki jih nudijo in do katerih so ljudje upravičeni, o projektih, ki na Centru potekajo...Kajti mnogo ljudi pride v stik s Centrom le takrat, ko oddaja zahtevek za otroški dodatek, ko zaprosi za socialno pomoč, pomoč za opremo novorojenca,Poznamo ga bolj kot "pisarno", kjer pač urediš te formalne zadeve. Vse premalo pa smo ljudje seznanjeni še z drugimi številnimi dejavnostmi, ki prav tako spadajo v pristojnost Centra in jih le-ta tudi izvaja. In če ljudje za določene storitve ne vemo, jih tudi koristiti ne moremo, četudi bi jih nujno potrebovali.

Področje socialno varstvenih storitev temelji na socialni pravičnosti, solidarnosti ter na načelih enake dostopnosti in proste izbire različnih oblik pomoči. S storitvami s tega področja se mora zagotoviti dostojanstvo vseh ljudi, zagotoviti se morajo enake možnosti prav vseh. Prav tako se mora prepre-

čevati socialno izključenost kogarkoli na različnih področjih življenja.

Vse več ljudi v današnjem "norem" času potrebuje pomoč. Takšno ali drugačno. Vsakdo nima vedno ob sebi nekoga, ki bi mu lahko, in ki bi mu bil pripravljen pomagati. Zato bi morali vsi ljudje vedeti da Država Slovenija zagotavlja mnogovrstne oblike pomoči. Te pa se v praksi nekje bolj, nekje manj uresničujejo. Nekje določene oblike pomoči ne zaživijo, drugje spet ne... Odvisno pač od potreb in zahtev uporabnikov, od usposobljenosti in pripravljenostjo pristojnih služb, pa seveda od finančnih sredstev,...

Pomoč ljudem v stiski ni vedno le v denarju. V teh časih je to mnogokrat le posledično dejanje nečesa, ki je že prej klicalo na pomoč. Premalo ljudi ve, da Centri za socialno delo nudijo razne oblike svetovanj in pomoči pri urejanju odnosov v družini, nudijo svetovanje in pomoč v predzakonskih skupnostih, svetovanje pri razvezah, urejanju skrbništev, nudijo pomoč pri nasilju v družini, zlorabah,...

Pomembne so različne oblike pomoči, ki je namenjena otrokom in mladostnikom pri premagovanju njihovih specifičnih težav, nudijo pomoč pri raznih vrstah zasvojenosti in različnih odvisnostih...

Vse bolj v ospredje pa stopa nudenje pomoči starejšim ljudem, invalidom, duševno prizadetim, osamljenim,...

Prav nudenje pomoči na domu, je ena izmed izredno pomembnih storitev socialne oskrbe do katere so upravičeni starejši od 65 let, pa tudi mlajši, ki so v stiski zaradi invalidnosti ali slabega zdravja. Tako oblika pomoči omogoča tem ljudem, da lahko čim dlje ostanejo v domačem okolju. Mnogi niti ne vedo, da v tako obliko pomoči spadajo tako gospodinjstva opravila, pomoč pri vzdrževanju osebne higiene, pomoč pri ohranjanju socialnih stikov, družabništvo, preprečevanje odtujenosti in strahu,...

Zanimivo bi bilo izvedeti, koliko ljudi v občini Moravče je do takih storitev upravičenih, koliko pa jih to tudi dejansko prejema. Ali je bila v občini že kdaj narejena kakršnakoli raziskava, ki bi ugotovila dejanske potrebe in želje ljudi na terenu samem? Mislim, da je to področje, ki je izredno pomembno že sedaj, še bolj pa bi bili taki podatki

pomembni za prihodnost, saj se starostna meja prebivalstva nezadržno viša in bi bili taki podatki zelo pomembni za prihodnja delovanja in načrtovanja na tem področju. Zanimivo bi bilo tudi javno izvedeti, če se kaj premika v smeri gradnje Doma za starejše, o katerem se je nekaj časa veliko govorilo, zdaj pa je vse potihnilo.

Odkar obstaja človeštvo, imamo ljudje socialne težave in doživljamo razne stiske, se nanje odzivamo in iščemo pomoč. Skrb za sočloveka je med ljudmi prisotna že od nekdaj, vendar se s hitrim tempom življenja razne oblike pomoči, včasih samo po sebi umevne, skorajda že izginile. Vse bolj se dajanje in nudenje pomoči prelaga na pleča raznih institucij. Ljudje se moramo zavedati, da so te institucije ustanovljene z namenom, da služijo ljudem in delajo v njihovo dobro, zato nam ne bi smelo biti nerodno in neprijetno poiskati pomoč, ko smo v stiski.

Upam, da se bo tudi v naši prelepi moravški občini začelo kaj bolj premikati tudi v tej smeri. Saj dela je ogromno, pa tudi ljudi, ki rabijo pomoč je veliko, prav tako je veliko tudi tistih, ki smo pripravljeni nuditi del sebe za druge. Predvsem pa bi v tej smeri lahko, in morali, veliko storiti "naši izvoljeni" svetniki, člani odborov in županja, ker imajo pač oni v rokah marsikatere škarje in platno in bi lahko veliko dobrega uredili v naše skupno dobro.

Malči Klopčič, dipl.soc.del.

ISCG
DOMŽALE

AVTOŠOLA
LONČAR d.o.o.

Cesta talcev 10, 1230 Domžale

Marko: 041/785-735

Janez: 041/697-971

Tečaj CPP
B kategorije
16.6. ob 19. uri

Pozabljene jedi naših babic

Morda bo kateri od zapisanih receptov popestril naš vsakdanji jedilnik in naredil »revolucijo« nad slabimi prehrabeni navadami. IN še eno zanimivost boste, sladokusci materinščine, našli v teh receptih. Jezik je neposodobljen. Pa dober tek obojim.

PODMETENA JABOLKA. Olupi 5 srednje debelih kislih jabolk, zreži jih na koščke, deni jih v lonec ter nalij nanje tri četrt litra vode, pokrij jih in kuhaj, da so mehka, potem jim vodo v drugi lonec odlij, jabolka dobro stlači in jim pridaj 2 polni žlici pšenične moke, malo osoli, primešaj in odlito vodo zopet počasi nazaj prilivaj, vse skupaj zmešaj, naj vse še par minut vre, še enkrat premešaj stresi v skledo, zabeli z žlico masti ali masla in če hočeš, potresi po vrhu žlico stolčenega sladkorja. Za dve osebi.

JEČMENOVE ALI PŠENIČNE MOKE VSUKANEC. Vzemi tri osmine litra ječmenove moke, za jajčno lupino vode, dobro zmešaj z vilicami in dobro vsukaj in zdrobi še z obojo dlanjo; te drobljance zakuhaj v liter in četrt vrelega osoljenega kro-pa; kuhaj močnik 10 do 15 minut, stresi v skledo ter zabeli z ocvirki ali s prevrelo kisló smetano ali pa mu prilij mleka. Za dve do tri osebe.

KAŠA S FIŽOLOM. Namóči zvečer četrt litra fižola; drugi dan fižol zavri in ko zavre, ga odcedi; zalij ga nanovo z liter in tričetrt gorke vode, osoli ga in kuhaj skoro do mehkega, prideni mu četrt litra z vrelo vodo oprane kaše in pa majaronovo vejico. Kuhaj vse skupaj počasi 20 do 25 minut in pridaj polovico žemlje, narezane na drobne kocke in precvrte v 4 dkg masla.

PRAŽEN JEČMENČEK S FIŽOLOM. Deni v kozo 2 dkg surovega masla; ko se razgreje, deni vanj košček čebule in osminko litra okroglega debelega in z vročo vodo opranega ješprenja; ko se malo popraži, prilij mu četrt litra gorke vode, in ko se pokuha, ga premešaj in mu počasi prilivaj polovico litra juhe, v kateri kuhaš fižol; pridaj mu tudi srednje debel in na majhne kosčke zrezan krompir, malo soli, nazadnje prideni par žlic kuhanega fižola. Ko je kuhan, ga stresi v skledo in ga po vrhu še malo zabeli s surovim maslom. Na mizo ga daj k fižolovi ali krompirjevi juhi, s kislim zeljem ali kisló repo.

izbrskala BRANKA BIZJAN

Cepljenje psov je nujno

V času od 3. do 8. aprila je potekalo cepljenje psov po naši občini, ki ga je pri nas opravljal dr. veterinarske medicine Ivan Klemenčič iz Veterinarskega doma v Domžalah.

Cepljenje za enega psa je stalo 6.800 SIT. Veliko lastnikov se je odločilo za cepljenje, so pa še takšni, ki raje tvegajo, čeprav se zavedajo nevarnosti stekline. Na sliki sta zadovoljna oba, lastnik Vili Salmič z Dol pod Sveto Trojico in njegov štiriletni pes Runo. Lastniki bodite do svojih psov odgovorni!

po zapisu JOŽETA NOVAKA

9 ekip na nogometnem turnirju v Pečah

Prizadevni člani Kulturno športnega društva Peče so tudi letos organizirali nogometni turnir. Glede na število prijavljenih ekip je gotovo, da se je ta turnir pri ljubiteljih okroglega usnja prijel. Prijavilo se je 9 ekip, ki so s svojim igranjem skušale doseči najboljši rezultat. Organizatorji so pripravili sistem, ko je vsaka ekipa igrala med seboj po 15 minut in tako naprej do finalnih obračunov za najvišja mesta. Za najboljše ekipe so bili pripravljene pokali, ki bodo prav gotovo krasili prostore, kjer se zbirajo tovrstne lavorike.

Preko dneva se je zbralo lepo število gledalcev, ki so navijali za svoje predstavnike. Lep ambient in dobra organizacija je gotovo botrovala dobremu razpoloženju igralcev in obiskovalcev. Nekateri so s svojim vročim navijanjem pomagali k dobremu rezultatu, drugi pa so rajši v prijetni senci navijali za drugačne favorite. Navsezadnje pa so bili vsi zadovoljni, saj se je bila v kraju zopet prireditve, ki na svoj način poveže domačine, ki s tovrstnimi prireditvami skrbijo za sproščeno preživljanje konca tedna.

G.K.

Nova predstavljena tabla pri zavarovani Osoletovi jami

Jame že od nekdaj navdajajo ljudi z nekimi nerazložljivimi skrivnostnimi pričakovanji.

Iz zgodovine poznamo jamo Vilenco pri Sežani, kjer so se pastirjem prikazovale vile. To so bile le meglice, ki so se kadile iz jame. V Mušjo jamo so metali darove bogovom in še mnogo vraž je na to temo.

Zelo skrivnostna je tudi Osoletova jama v Dešnu, ki je globoka kar 268m. Ozko vhodno brezno samo še potencira raziskovalne

skomine sprehajalcev. Upravičeno je Občina Moravče nezaupljiva do odraslih, saj so v zadnjem času najpogostejši poškodovanci v jamah prav odrasli sprehajalci - firbci!

Na sliki od leve proti desni: Tajda Ribič, Sara Pirc ter Anita, Marko in Manca Ribič.

Zato je Občina Moravče že pred leti organizirala postavitve kovinske rešetke nad 15m globokim vhodnim breznom. Akcija smo končali z organiziranim in vodenim spustom v jamo za občinske svetnike in občane.

Leta tečejo in prvotno gradivo je obledelo. Naš požrtvovalni jamar Ivo Kokalj se je potrudil in na novo pripravil predstavitev te najgloblje jame na Moravškem. Če je komu naredil skomine, ga vabimo v naše vrste. Redna društvena srečanja so ob četrtkih ob 20.00 v Jamarskem domu na Gorjuši.

A. STRAŽAR, foto: Mavric Ribič

Staro drevo kot pomnik preteklosti

Drevo in sanacije starih dreves

Drevesa so lesnate trajnice, ki v svojem prvotnem življenjskem okolju-gozdu predstavljajo najmogočnejše rastline na zemeljski obli; dosežejo največje mere in največje starosti.

Zgradba drevesa poenostavljeno sestoji iz korenin, debla in krošnje z vejami, na katerih so pritrjeni zeleni listi ali iglice.

Listi in iglice v procesu fotosinteze (v kemičnih reakcijah pretvorbe ogljikovega dioksida in vode) spremenijo sončno energijo v ogljikove hidrate in proizvajajo kisik. Ogljikovi hidrati omogočajo rast, delovanje, razmnoževanje in obrambo drevesa. Listi proizvajajo torej hrano.

Korenine iz tal črpajo vodo skupaj z različnimi minerali. Voda obogatena z minerali se od korenin preko debla navzgor transportira v krošnjo, do listov, kjer se porablja v fotosintezi. V nasprotni smeri se od listov v krošnji po deblu in vse do korenin navzdol transportira hrana, potrebna za rast drevesa. Drevo navznoter tvori les, navzven pa skorjo.

Drevo je organizem, ki se ne more premakniti z mesta rasti; v tem pogledu se zelo razlikuje od živali. Od živali se razlikuje tudi po tem, da ne more zdraviti in celiti ran oziroma poškodb, ampak jih lahko z ranitvenim lesom le preraste. Po poškodbi tvori drevo nov les, ki se loči od lesa, ki je nastal v času vse do poškodbe. Rane oziroma poškodbe ostajajo v drevesu, le-ta jih samo omeji. Pri omejevanju ran oziroma poškodb pa različne vrste dreves različno reagirajo. Še posebej je to pomembno, ko posamezna drevesa sadimo v urbana, v drugotna življenjska okolja.

Drevo v urbanem okolju potrebuje ustrezno gojenje in nego. Z gojenjem dreves se ukvarja arboristika, ki je del urbanega gozdarstva. Cilj arboristike je zdravo, varno in estetsko drevo. To pa pomeni pravilno izbiro sadike, rastnega prostora, ustrezna nega mladega in starega-odraslega drevesa ter predvsem razumevanje drevesne biologije.

Na Zavodu RS za varstvo narave vodimo evidenco izjemnih dreves, ki so drevesne naravne vrednote, bodisi državnega ali lokalnega pomena. Ta drevesa so izjemna v svojih merah, izgledu, pričevalnosti; velika večina jih je starih in velikih, vsa pa so potrebna arboristične proučitve in nege. Nega starega-odraslega drevesa je vsekakor drugačna od nege mladega drevesa. Staro drevo je že doseglo končno velikost, krošnja je izoblikovana, drevo je v nekakšnem dinamičnem ravnovesju. Vsi

negovalni ukrepi morajo biti pri starih drevesih zelo omejeni; z obžagovanjem se odstranjuje le nevarne mrtve in umirajoče veje. Odstrani naj se čim manj živih vej; vzdržuje se krošnja, včasih jo je potrebno tudi zmanjšati ali obnoviti.

Potrebno je povedati, da drevesom obžaganje v splošnem ne koristi. Zato je nujno pred vsakim posegom stanje drevesa posebej preučiti in šele nato ukrepati. Kot ukrepe pri negi starih dreves lahko naštejemo: obžaganje vej, ureditev votlin in duplin, sanacija večjih ran oziroma poškodb, ureditev rastnega prostora drevesa. Obžagujemo s postopnim odstranjevanjem vej ali z uporabo treh rezov. Zadnji rez se imenuje končni rez. Premer odrezane veje naj ne bo večji kot 5-10 cm. Rez se opravi zunaj odebelitve-vejnega ovratnika na bazi veje. Kjer pa vejni ovratnik ni jasno viden, se odžaga veja zunaj brazgotine-skorjinega grebena na bazi veje.

Votline in dupline ne čistimo z nobenim orodjem ali uporabljamo pri tem kemičnih pripravkov (herbicidi, pesticidi...). Votline enostavno zapremo z lažjo mrežo, pred tem pa pobremo iz njih smeti.

Večje rane oziroma poškodbe ali celo reze je možno premazati z ustreznimi mazivi, ki preprečujejo okužbe z glivami in bakterijami. Premaže se le rob (npr. veje) ne pa celotne površine reza. V zadnjem času se premaze ran oziroma poškodb odsvetuje.

Najučinkovitejši ukrep je ureditev ustreznega rastnega prostora drevesa. Veliko drevo potrebuje velik rasten prostor, zato se vsaj v širini projekcije krošnje na tla ne izvajajo gradbena dela. Tla okoli drevesa morajo biti prepustna za padavine in ostalo vodo, drevo mora dobivati direktno sončno svetlobo. Zelo pomemben je tudi kemizem tal. Zaradi soljenja cest in drugih ukrepov je pH tal ponavadi zelo visok, tla močno vežejo vodo in drevo jo vedno težje črpa v krošnjo. S soljenjem cest je potrebno v bližini dreves prenehati.

Največja napaka pri negi oziroma kot ponavadi rečemo pri sanaciji, je obglavljanje dreves. Pri tem se drevesom odreže dobršen del krošnje. S takšnim rezom drevesa nikakor ne »pomladimo«, ampak ga obsodimo na pospešen propad.

Nega oziroma sanacija drevesa je strokovni poseg, ki temelji na temeljitem razumevanju drevesne biologije, zato jo naj opravljajo strokovnjaki!

ALEŠ OCVRK, univ.dipl.inž.gozd.
Zavod RS za varstvo narave, OE Kranj

Ko o nesreči nisi sam

Ob nesreči – požaru, ki nas je prizadel, se iskreno zahvaljujemo vsem gasilcem in sosedom za pomoč, posebno še članom PGD Krašče, ki so pomagali pri pospravljanju pogorišča.

Lukatijevi z Imenj

Družina Požar z Vrhpolj se zahvaljuje sosedom in gasilcem, ki so posredovali ob požaru, ki je nastal v dimniku naše hiše.

*Srce je omagalo,
dih je zastal,
a spomin nate,
draga mama, bo
vedno ostal.*

ZAHVALA
ob smrti drage mame

MARIJE PESTOTNIK

Špinglove mame iz Češnjic pri Moravčah

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, cvetje, sveče in sv. maše ter spremstvo na njeni zadnji poti. Lepo se zahvaljujemo gospodu župniku Viktorju Primožiču, pevcem in za zaigrano Tišino. Zahvala tudi zdravstvenemu osebju: dr. Dežmanu, sestri Lidiji in patronažnim sestrama Kristini in Martini.

sinova Jože in Marjan ter hčerki Marija in Anica z družinami

*Kako prazen je dom, dvorišče,
Naše oko zaman te išče.
Ni več tvojega glasu, smehljaja,
Le sledi ostale so povsod,
Od dela tvojih pridnih rok.*

V SPOMIN

3. junija je minilo leto dni odkar si nas nepričakovano za vedno zapustil dragi mož, ati, stari ata in brat

JOŽE KOSMAČ

iz Moravč
upokojeni električar

Zahvaljujemo se vsem, ki mu v spomin prižigate svečke in stojite ob njegovem grobu.
Zelo te pogrešamo!

Vsi njegovi!

ZAHVALA

V 85.letu nas je za vedno zapustil naš dragi oče, dedek in pradedek

PAVLE SMREKAR

iz Zgornje Javoršice

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za izrečena pisna in ustna sožalja, podarjeno cvetje in sveče, dar za maše in spremstvo na zadnji poti. Hvala gospodu Vinku Čampi za lepo opravljen obred, hvala pevcem za ubrano petje. Posebna hvala pa vsem sosedom za sodelovanje pri poslovilnem obredu.

Vsi njegovi

*V domu našem je praznina,
v srcu našem bolečina.
Spomin na tebe pa živi,
čprav te več med nami ni.*

V SPOMIN
dragemu možu, očetu, staremu očetu,
bratu in stricu

JAKOBU RAVNIKARJU

z Limbarske gore

Ne moremo verjeti, da mineva peto leto, od kar te več ni.
Hvala vsem, ki stojite ob njegovem grobu, mu prižigate sveče ter se ga spominjate.

Vsi njegovi

*Le delo, skrb, ljubezen in trpljenje
izpolnjevalo tvoje je življenje.
Pa pošle so ti moči
in zapri trudne si oči.
In čeprav spokojno spiš,
z nami kakor prej živiš.*

ZAHVALA
V 92.letu starosti nas je zapustil
naš dragi mož, oče, stari oče in tast

FRANC STRMLJAN

z Gore pri Pečah

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala pevcem, gospodu župniku za opravljen pogrebni obred in govornikom za lepe besede slovesa.

Vsi njegovi

*V domu našem je praznina,
v srcu našem bolečina.
Spomin na tebe pa živi,
čprav te več med nami ni.*

ZAHVALA
V 80.letu starosti nas je zapustila
žena, mama, stara mama in sestra

IVANA VEHOVEC

iz Drtije

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče in darove za svete maše.
Hvala gospodu Čampi za lepo opravljen cerkveni obred in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

*Ne jokajte na mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem
in večni mir mi zaželite.*

V SPOMIN

18. maja mineva že dve leti,
odkar je nas vse zapustil naš dragi

FRANC MIHELČIČ st.

Šmavsov z Imenj

Hvala vsem, ki stojite ob njegovem grobu in mu prižigate svečke.

Vsi njegovi

AVTOSERVIS PLANINC d.o.o.

Vrhpolje 43, Moravče
Tel.: 01/723-13-38
GSM: 041/686-509

VULKANIZERSTVO

prodaja, premontaža, centriranje in hranjenje gum

Nudimo kompletno usluge na vseh tipih vozil.

Za čas popravila nudimo nadomestno vozilo.

Smo pogodbeni servis za vse slovenske zavarovalnice.

Odkup in prodaja celih in poškodovanih vozil.

S toplejšimi dnevi se je začela motoristična sezona, zato poskrbite za svoje jeklene konjičke še preden se podate na prvo vožnjo. Vaš motor strokovno pregledamo, ga opremimo z novimi pnevmatikami in ga v vaše zadovoljstvo pripravimo za varno vožnjo.

Na zalogi so tudi avtomobilske letne pnevmatike priznanih proizvajalcev BRIDGESTONE, METZELER, PIRELLI in DUNLOP.

**Polnjenje in kontrola avtomobilskih
klimatskih naprav.**

SREČNO IN VARNO VOŽNJO!

Delavni čas: od ponedeljka do petka 7.00 - 19.00
sobota 7.00 - 13.00

iWare

DRUŽBA ZA INFORMATIKO

tel/fax: 01/72 32 675
GSM: 041/243-474, 041/377-122
email: iware@email.si
www: <http://iware.no-ip.com>

STORITVE

- ✓ Informacijski sistemi za podporo logističnim procesom.
- ✓ Razvoj namenske programske opreme po naročilu.
- ✓ Izdelava internetnih strani ter gostovanje na strežniku.
- ✓ Prodaja in vzdrževanje računalniške opreme ter omrežij.
- ✓ Tehnična podpora ter svetovanje.

Iz naše ponudbe...

RAČUNALNIK IWARE PREMIUM 1.8 - UGODNO!!

OS. PL. - DFI Intel845PE P4 LAN, SB, 478 pin, 533MHz, DDR
CPU - CELERON 1800/400 128KB 478 BOX
POMNILNIK - DDR 256MB PC333 MS **garancija: 10 let
GIBKI DISK - TEAC 1.4MB 3.5"
TRDI DISK - MAXTOR 40 GB U133/5400 **garancija: 2 leti
G.K. - ATI RADEON 9100 128MB DDR DVI + TV
CD/RW - PHILIPS PCRW5224K RET. 52/24/52 IDE int.
OHIŠJE - MIDE TOWER MORETEC USB, NAPAALNIK 300W
TIPOVNIKA - BTC 8190 OFFICE SLO PS/2, MIŠ LOGITECH PILOT WHEEL

CENA z DDV: 132.990,00 SIT*

RAČUNALNIK IWARE - EXTREME 2.4 - AKCIJA!!

OS. PL. - SIS 648/963 P4 SB, LAN, ATAT33, DDR266/333
CPU - P4 /2,4Ghz/INT-478/533MHz 512, BOX
POMNILNIK - DDR 256MB Pc333 MS **garancija: 10 let
GIBKI DISK - TEAC 1.4MB 3.5"
TRDI DISK - MAXTOR 120 GB U133/7200 **garancija: 2 leti
G.K. - ATI RADEON 9500 PRO 128MB DDR DVI + TV Atlantis
CD/RW/DVD - COMBO TOSHIBA DVD-ROM + CD/RW 12/32/10/40x
OHIŠJE - MIDE TOWER MORETEC USB, NAPAALNIK 300W
TIPOVNIKA - BTC 8190 OFFICE SLO PS/2
MIŠKA - LOGITECH PILOT WHEEL OEM PS/2 + podloga
MONITOR - PHILIPS 107T51 17" FLAT
ZVOČNIKI PHILIPS 6.1 RMS 5x5W 1x30W SOURROUND

CENA z DDV: 275.990,00 SIT*

HONORARNO ZAPOSILIMO ŠTUDENTA ALI DIJAKA Z ZNANJEM PROGRAMIRANJA V OKOLJU MS WINDOWS. ZAŽELJENO JE POZNAVANJE PROGRAMSKIH JEZIKOV DELPHI, SQL, HTML/ASP. ZA DODATNE INFORMACIJE POŠLJITE EMAIL NA NASLOV iware@email.si

*Cene računalnikov so informativne in se lahko brez predhodnega opozorila spremenijo.

sliko pleskarstvo® PIRC

Matej Pirc s.p.
gsm 041-647-602
Stegne 11
1251 Moravče
www.slikopleskarstvo-pirc.com

SPINA

Obveščamo in vabimo vas k nakupom v naši prodajalni, kjer lahko koristite vse prodajne akcije in bonitete Mercatorja.

Čestitamo ob dnevu državnosti

Vse občanke in občane občine Moravče in ostale, ki spremljajo program na ATV obveščamo,

da so informativne oddaje iz občine Moravče odslej vsako sredo ob 20. uri in ponovitevijo v četrtek ob 21. uri.

Ob enem pa obveščamo vsa društva in organizatorje prireditelj, da naj sporočajo aktualne dogodke in prireditve na Občino Moravče. Na podlagi prejetih informacij se bodo lahko aktualni dogodki posneli in objavili v informativni oddaji.

Tel: 7231-044 ali 041/ 782-789

ZAVOD ZA INFORMIRANJE
Info★biro IN IZOBRAŽEVANJE

**ZAČETNI IN NADALJEVALNI TEČAJI
DVOSTAVNEGA KNJIGOVODSTVA
Z RAČUNALNIŠKO PODPORO**

40 ur, 56.000 SIT

Ljubljanska 80, 1230 Domžale
Tel. 721-94-61, infobiro@siol.com